Maassen *Ecologisch Advies en Onderzoek*

J.F.G. Maassen

Herontwikkeling Hoogstraat 64 te Sint-Oedenrode

Ecologische quickscan

J.F.G. Maassen

Herontwikkeling Hoogstraat 64 te Sint-Oedenrode

Ecologische quickscan

Datum 15-3-2022

Maassen *ecologisch advies en onderzoek*

Jan Mosmanslaan 23
5237 BB 's-Hertogenbosch
06-12571130
maassen36@ziggo.nl
K.v.K 64413152
btw-id NL001289728826
rek.no NL55 INGB 0003 0208 71

Projectno.	*2202-1*
Tekst en samenstelling	*J.F.G. Maassen*
Foto's	*J.F.G. Maassen*
Foto op omslag	*J.F.G. Maassen*
Wijze van citeren	*J.F.G. Maassen, Herontwikkeling Hoogstraat 64 te Sint-Oedenrode*
Contactpersoon	*mw. B. Goertz (Crijns Rentmeesters b.v.)*
Status	*Definitief*
Datum	*15-3-2021*

© 2022 Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek, 's-Hertogenbosch
Dit rapport is vervaardigd op verzoek van de opdrachtgever zoals hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit deze rapportage mag worden vermenigvuldigd of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, druk, internet, fotokopie of andere wijze zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek, noch mag het zonder deze toestemming voor een ander doel gebruikt worden dan waarvoor het vervaardigd is.
Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van de natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoeklocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen.
Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek is niet aansprakelijk voor vervolgschade, alsmede schade die voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van de werkzaamheden of andere verstrekte gegevens. De opdrachtgever vrijwaart Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Inhoud

1	**Inleiding**		**9**
	1.1	Aanleiding	9
	1.2	Doelstelling	9
	1.3	Toetsingskader	9
	1.4	Leeswijzer	10
2	**Het plangebied, beoogde ontwikkeling en ingrepen**		11
	2.1	Ligging van het plangebied	11
	2.2	Inrichting en het huidig gebruik van het plangebied	11
	2.3	Beoogde ingrepen en ontwikkelingen	14
3	**Wettelijk kader**		**16**
	3.1	Inleiding	16
	3.2	Soortenbescherming	16
	3.3	Gebiedsbescherming	18
	3.4	Bijzondere provinciale beschermingszones	19
	3.5	Houtopstanden	20
4	**Onderzoeksresultaat**		**21**
	4.1	Methodiek	21
	4.2	Gebiedsbescherming	22
	4.2.1	Natura 2000	22
	4.2.2	Provinciale beschermingszones.	23
	4.3	Soortenbescherming	25
	4.3.1	Vaatplanten	25
	4.3.2	Zoogdieren (grondgebonden)	25
	4.3.3	Zoogdieren (vleermuizen)	27
	4.3.4	Vogels	30
	4.3.5	Reptielen, amfibieën en vissen	33
	4.3.6	Ongewervelden	35
	4.4	Bescherming houtopstanden	36
5	**Conclusie**		**37**
	5.1	Toetsing aan de Wet natuurbescherming en provinciale regelgeving	37
	5.2	Vervolgstappen en samenvatting	40
6	**Voorzorgsmaatregelen, mitigatie en aanbeveling**		42
	6.1	Algemene voorzorgsmaatregelen	42
	6.2	Bijzondere voorzorg- en mitigatiemaatregelen	42
	6.2	Aanbeveling en advies	42
7	**Bronnen**		44
	Bijlage 1 - Toelichting soortenbescherming		**46**
	Bijlage 2 - Soorten van de Vogelrichtlijn		**47**
	Bijlage 3 - Soorten van de Habitatrichtlijn		**48**
	Bijlage 4 - Nationaal beschermde soorten (‘andere soorten’)		**52**
	Bijlage 5 - Soorten met een vrijstelling		**56**

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

De initiatiefnemer heeft het voornemen om een intensieve veehouderij op locatie Hoogstraat 64 te Sint-Oedenrode te saneren en de grondgebonden agrarische akkerbouwactiviteiten met als neventak statische opslag, voort te zetten. De bedrijfsgebouwen die een functie hadden voor de intensieve veeteelt worden gesloopt in het kader van de provinciale regeling Ruimte voor Ruimte. Een deel van de bedrijfsgebouwen blijft gehandhaafd voor het voortzetten van de resterende bedrijfsvoering en om de huidige en toekomstige nieuwe woonfuncties te faciliteren. De langgevelboerderij waarin de bedrijfswoning is ondergebracht, blijft voor de woonfunctie behouden en daarvoor gesplitst in twee woonéénheden. De monumentale boerderij wordt gerenoveerd en verbouwd met behoud van de huidige cultuurhistorische waarden.

Het plangebied bestaat uit twee percelen die kadastraal geregistreerd staan als gemeente Sint-Oedenrode, sectie N, nummer 707 en nummer 692. Het totale oppervlak van beide percelen is 11.843 m². Om de beschreven ontwikkeling mogelijk te maken wordt de huidige agrarische bestemming met de aanduiding 'intensieve veehouderij' omgezet in een grondgebonden agrarische bestemming. Buiten de stalling van de akkerbouwmachines voorziet de nieuwe bestemming van de resterende bedrijfsbebouwing ook een opslagfunctie voor een oppervlak van circa 1.000 m².

Adviesbureau Crijns Rentmeesters te Someren heeft de opdracht om de voorgenomen ontwikkeling mogelijk te maken binnen de gestelde wettelijke kaders. Deze wettelijke kaders eisen ook een ecologisch onderzoek in de vorm van een quickscan flora en fauna om vast te stellen of deze ontwikkeling tot overtredingen van de Wet natuurbescherming of provinciale regelgeving ter bescherming van natuur en landschap kunnen betekenen. Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek is aangezocht om deze quickscan uit te voeren.

1.2 Doelstelling

Doormiddel van deze quickscan worden aanwezige beschermde natuurwaarden in beeld gebracht en de mogelijke effecten daarop als gevolg van de beoogde herontwikkeling.
Het doel van dit onderzoek is het vaststellen/uitsluiten van aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Beoordeeld wordt op welke wijze en in welke mate de beoogde ontwikkeling effect kan hebben op het (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten. Aanvullend wordt bepaald of ontwikkelingen effect hebben op beschermde natuurwaarden van nabijgelegen Natura 2000- gebieden, gebieden die behoren tot het Natuurnetwerk Nederland, speciale provinciale beschermingszones en houtopstanden die op basis van de Wet natuurbescherming zijn beschermd. Als de beoogde ontwikkeling kan leiden tot negatieve effecten die een overtreding van verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming tot gevolg kunnen hebben, wordt de noodzaak voor een ontheffingsaanvraag beoordeeld en/of doet deze quickscan aanbeveling voor vervolgstappen om overtreding van deze verbodsbepalingen te voorkomen.

1.3 Toetsingskader

Deze quickscan toets aan

- Wet natuurbescherming op de onderdelen

    - Wnb soortenbescherming
    - Wnb gebiedsbescherming
    - Wnb houtopstanden

- Provinciale regelgeving op de onderdelen
    - Groenblauwe mantel
    - Natuur Netwerk Brabant

- Gemeentelijke regelgeving op het onderdeel
    - APV-bomenkap

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden de inrichting van het plangebied, de ligging van het plangebied in de omgeving en de voorgenomen ingrepen en herontwikkeling beschreven. In hoofdstuk 3 wordt het wettelijk kader geschetst dat de Wet natuurbescherming en de provinciale regelgeving biedt. Hoofdstuk 4 beschrijft in het eerste onderdeel de uitvoering van het onderzoek en de methoden die hierbij gehanteerd worden. In de volgende onderdelen van dit hoofdstuk worden de gebiedsbescherming en soortenbescherming behandeld. Per gebied en soortgroep wordt behandeld welk effect de ingrepen op beschermde soorten en gebieden kunnen hebben. In hoofdstuk 5 worden de mogelijke effecten die tot een overtreding van de Wet natuurbescherming kunnen leiden op beschermde gebieden en soorten kort samengevat. Aangegeven wordt welke overtredingen van wetsartikelen mogelijk zijn en voor welke ingrepen vervolgonderzoek en/of ontheffing nodig zijn. In hoofdstuk 6 wordt aangegeven welk voorzorg- en mitigatiemaatregelen gewenst zijn om overtredingen te voorkomen.

2 HET PLANGEBIED, BEOOGDE ONTWIKKELING EN INGREPEN.

2.1 Ligging van het plangebied

Fig.1. Ligging van het plangebied (rood omkaderd) binnen het buitengebied aan de zuidwestkant van Sint-Oedenrode.

Luchtfoto: Google Earth

Het plangebied is gelegen in het agrarisch buitengebied van de gemeente Meijerijstad aan de zuidwestkant en op een relatieve korte afstand van de woonkern Sint-Oedenrode. Dit buitengebied kenmerkt zich ter hoogte van het plangebied door een tamelijk dichte bebouwing van verspreidstaande agrarische bedrijven en grote percelen akkerbouwgronden. Naast akkerbouw is sier- en bomenteelt binnen deze omgeving ook een belangrijke agrarische activiteit. Het plangebied ligt binnen de kleine bebouwingsconcentratie van het buurtschap Vernhout op 2 km zuidwestelijk van de bebouwde kom van Sint Oedenrode. Deze bebouwingsconcentratie bestaat uit een cluster van agrarische bedrijven die deels actief zijn als melkveehouderij en deels de indruk maken binnen een saneringsfase te verkeren. Natuurlijke elementen binnen deze omgeving zijn laanboomstructuren, erfbegroeiingen en verpreidstaande versnipperde bosstructuren. Noordelijk van het plangebied toont het landschap kenmerken van een beekdallandschap, waarbij rijen van hoge populieren in het open landschap beeldbepalende elementen zijn.

Open water en permanent watervoerende watergangen ontbreken binnen de directe omgeving. Wel zijn er ter hoogte van plangebied kleine sloten aanwezig die ten tijde van het veldbezoek een tijdelijk laag waterpeil voerden. De bodem binnen de wijdere omgeving bestaat uit een afwisseling van lager gelegen bekeerdgronden en hoger gelegen enkeerd- en podzolgronden. Het plangebied ligt binnen een zone waarbinnen het bodemtype bodemkundig gecategoriseerd wordt als hoge zwarte enkeerdgrond (bodemdata .nl). Een bodem die bestaat uit lemige fijn zand met een humus- en voedselrijke bovenlaag die gevormd is door eeuwenlang landbouwkundig gebruik.

2.2. Inrichting en huidig gebruik van het plangebied

Het plangebied betreft het erf van een boerenbedrijf met een groot oppervlak aan bedrijfsbebouwing die deels rijp voor de sloop is en deels uit meer recente en moderne bedrijfsbebouwing bestaat die in goede staat van onderhoud verkeert en nog geheel functioneel is. De bedrijfswoning is gevestigd in de monumentale langgevelboerderij die voor de helft bestaat uit vervallen en deels gesloopte stalruimten. Boven de stalruimten is een grote hooizolder aanwezig. Rond het erf liggen open akkerlanden en aan de westzijde grenst het erf voor een klein deel aan het

erf van een naburige boerderij. Ook dit erf bevat een groot volume aan gedateerde bedrijfsgebouwen die buiten gebruik zijn en rijp voor sanering.

De langgevelboerderij van de voorkant gezien

Zicht op het erf vanaf de straatkant

de langgevelboerderij van de achterkant gezien ter hoogte van (noord)oostelijke kopgevel

Achterkant ter hoogte van (zuid)westelijke kopgevel)

De oudere bedrijfsgebouwen binnen het plangebied die voor sloop in aanmerking komen zijn twee voormalige varkensstallen (geel omkaderd op figuur 2 op bldz.14). De stallen zijn sinds 4 jaar buiten gebruik en buiten wat opgeslagen en gedumpte materialen grotendeels ontdaan van alle losse inventaris. De daken zijn bekleed met asbest(?) golfplaten. De westelijk stal bestaat uit meerdere aan elkaar gekoppelde schuren met een grote verscheidenheid aan grote en kleine ruimten. De isolatiebekleding onder de golfplaten is overal verwijderd en er is veel inval van daglicht. De oostelijke stal is een iets moderner stal die ingericht is voor een meer intensieve vorm van varkenshouderij dan de hiervoor beschreven stal. De binnenruimten bestaat uit een aantal geïsoleerde donkere compartimenten met weinig inval van daglicht die in gebruik waren als varkensstallen. Onder de golfplaten van het dak is hier alle isolatiebekleding nog aanwezig en intact.

De westelijke varkensstal

De westelijk stal inpandig

de oostelijke varkensstal

Schuur no.3

De overige bebouwing, die niet voor sloop in aanmerking komt, is van vele recentere datum en betreffen moderne stenen schuren die ingericht zijn voor stalling van machines en opslag van materialen. De voorgevels worden geheel in beslag genomen door grote roldeuren en hoge schuifbare garagedeuren. Van de twee schuren in noordwesthoek is de zuidelijke schuur (no.2 op figuur 2) in gebruik als magazijn voor opslag van materialen. De overig schuren (no.1 en 3 op fig.2) zijn in gebruik voor stalling van voertuigen, machines en opslag van landbouwgereedschappen en materialen. In gebouw no.3 is een kleine onderhoudswerkplaats aanwezig.

Zicht op schuur 2

Schuur 2 binnenpands

noord(west)rand van het erf. Links schuur 1

Grasland aan de oostrand van het erf.

Rond deze bebouwing is en groot oppervlak aan bestrating aanwezig. Het erf maakt een ordelijke indruk en is aangekleed met goed onderhouden siergroen van wintergroene en vruchtdragende struiken en kleine bomen. Grotere bomen en kleinere fruitbomen staan verspreid langs de terreinranden. Enkele grotere bomen staan meer centraal op het terrein. Aan de voorkant van de

langgevelboerderij is een goed onderhouden siertuin aanwezig. Aan de westelijke kopgevel van de boerderij valt een groepje (wintergroene) naaldbomen op. Verder bevat het erf tussen de bebouwing een moestuin. Langs de gehele westrand van het erf is een verschraalde en tamelijk kruidrijke grasstrook aanwezig. Een groter oppervlak grasland is aanwezig aan de oostrand. Dit grasland is van een tamelijk ruig, verstoord en kruidarmtype dat regelmatig door schapen begraasd wordt. De kleine sloten rond het erf toonde ten tijde van het veldbezoek een laag waterpeil.

Groepje wintergroene bomen

Ligging van het plangebied in de omgeving.
Geheel links: naburig erf

2.3 Beoogde ingrepen en ontwikkelingen.

Fig.2. De bestaande situatie. Het gehele plangebied is rood omkaderd. Met de gele lijnen zijn de contouren aangegeven van de te slopen hoofdbebouwing. De bebouwing die genummerd is blijft behouden.
1 en 2. De schuren die behouden blijven en een functie gaan vervullen voor de voortzetting van het bedrijf.
3. Kleine akkerbouwschuur die als bijgebouw van de woning behouden blijft.
4. Langgevelboerderij met bedrijfswoning

Luchtfoto: Google Earth

De procedurele ontwikkeling betreft de functieaanduiding “intensieve veehouderij” van het plangebied te verwijderen en voortzetting van de functie van een grondgebonden agrarisch bedrijf met als neventak statische opslag. De bestemming van de huidige bedrijfswoning blijft hierbij gehandhaafd en wordt met een extra woonfunctie uitgebreid. De sloop van de veestallen vindt plaats in het kader van de provinciale regeling Ruimte voor Ruimte.

Om deze ontwikkeling mogelijk te maken vinden de volgende ingrepen plaats.

-De stallen bestemd voor de intensieve veehouderij worden gesloopt (zie fig.2).
-Drie bedrijfsgebouwen (no.1, 2 en 3 op fig.2) blijven gehandhaafd ter facilitering van de resterende bedrijfsmatige activiteiten (gebouw 1 en 2) en woonfuncties (gebouw 3). De bedrijfsmatige

activiteiten die voortgezet worden betreffen akkerbouw en, voor een vloeroppervlak van 1000 m^2, statische opslag.
-Ook de langgevelboerderij (no.4 op fig.2) met bedrijfswoning en stallen blijft gehandhaafd. Deze wordt gerenoveerd met behoud van cultuurhistorische waarde en hierbij gesplitst in twee woonéénheden.
-Voor de ontwikkeling behoeven geen substantiële houtstructuren geamoveerd te worden. Binnen het terreindeel waar de ingrepen plaats vinden ontbreken houtopstanden waarvan verwacht kan worden dat deze kapvergunningsverplichting zijn of als beschermde houtopstand aangemerkt kunnen worden geamoveerd.
-Ten behoeve van de voorgenomen ontwikkeling worden er sloopwerkzaamheden (veestallen) en kleinschalige bouwwerkzaamheden (renovatie van de woonboerderij) uitgevoerd.
- Na uitvoering verkrijgt het terrein een nieuwe groene inrichting die een versterking van de ecologische en landschappelijke kwaliteiten zal betekenen (zie fig.3). De huidige bomen en fruitbomen langs de terreinranden en die verspreid op het terrein staan, worden in het nieuwe inrichtingsplan ingepast.

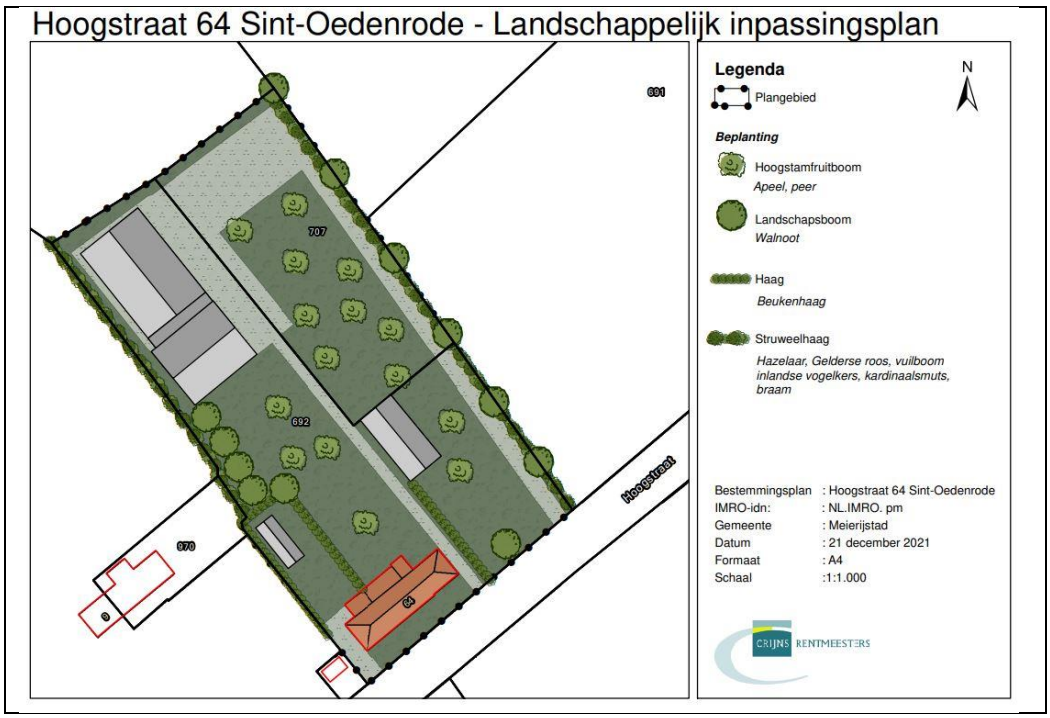

Fig.3 De beoogde herinrichting (bron: Crijns Rentmeesters bv)

3. WETTELIJK KADER

3.1. Inleiding

Op 1 januari 2017 is de nieuwe Wet Natuurbescherming van kracht geworden. Deze wet vervangt 3 wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en Faunawet. Zowel in de voorgaande als nieuwe wetgeving zijn de nationale natuurwetgeving en internationale richtlijnen en verdragen verankerd, zoals Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn, Wetland-Conventie, Conventie van Bern, Cites en Verdrag van Ramsar. De wet is opgesplitst in de bescherming van soorten (soortbescherming) en bescherming van gebieden (gebiedsbescherming).

3.2 Soortenbescherming

Bij de Wet Natuurbescherming gelden een aantal verbodsbepaling ter bescherming van planten- en diersoorten (zie bijlage). De wet kent twee beschermingsniveaus waarbij drie categorieën beschermde soorten worden onderscheiden.

- Europees beschermde soorten volgens de Vogelrichtlijn
- Europees beschermde soorten volgens de Habitatrichtlijn.
- Nationaal beschermde soorten.

Europees beschermde soorten
Het zwaarst beschermingsniveau gelden de Europees beschermde soorten. De bescherming van vogels is op Europees niveau geformaliseerd doormiddel van de Vogelrichtlijn en die van de overige soortgroepen doormiddel van de Habitatrichtlijn. De Europese bescherming middels de Habitatrichtlijn beschermt voornamelijk soorten van de Habitatrichtlijn bijlage IV. Dit betreffen o.a. alle vleermuissoorten die in Nederland en Europa inheems zijn. Op deze soorten is het beschermingsregime van § 3.2 van de Wet natuurbescherming van toepassing.

Nationaal beschermde soorten ("andere soorten")
Op deze soorten (zie bijlage 4) is het beschermingsregime van § 3.3 van de Wet natuurbescherming van toepassing. Voor nationaal beschermde soorten geldt een zwakker beschermingsregiem en er kan per provincie en per soort vrijstelling verleend worden voor ingrepen die betreffen ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud. Voor alle inheemse diersoorten, beschermt of onbeschermd, geldt de zorgplicht. De zorgplicht wil zeggen dat men deze niet onnodig mag doden, verwonden of beschadigen.

Bescherming verblijfplekken
Ook verblijfplaatsen van soorten uit beide categorieën die als "vast" kunnen worden aangemerkt zijn beschermd en worden aangeduid als jaarrond beschermde verblijfplekken. Deze bescherming geldt alleen de vaste verblijfplaatsen van vogels en zoogdieren. Een vaste verblijfplek betreft een verblijfplek waarnaar een dier regelmatig terugkeert en niet slechts éénmalig voor een specifieke functie gebruikt wordt, zoals de nesten van de meeste vogels. Voor soorten die onder de Vogelrichtlijn vallen zijn er verschillende gradaties in beschermingsniveau, afhankelijk hoe kwetsbaar de instandhouding van de soort is in relatie tot gebruik van de vaste verblijfplek (zie hoofdstuk 3.3). In samenhang met de verblijfplek wordt ook de leefomgeving beschermd zover deze van belang is om het functioneren van de verblijfplek mogelijk te maken. Voor jaarrond beschermde verblijfplekken en functionele leefomgeving van soorten die onder de Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijnen vallen is respectievelijk artikel 3.5 lid 4 en artikel 3.1 lid 2 van toepassing en geldt een verbod om de verblijfplekken en functioneel leefgebied te verstoren. De wet beschermt jaarrond beschermde verblijfplekken van nationaal beschermde soorten volgens artikel 3.10 lid 1b.

Bij deze categorie is, evenals bij vogels waarvan de nestelplekken niet jaarrond beschermd zijn, het verbod tot opzettelijke verstoring, en daarmee de bescherming van de functionele leefomgeving, niet van toepassing.

Beschermingsregiem soorten vogelrichtlijn §3.1Wnb	**Beschermingsregiem soorten Habitatrichtlijn §3.2 Wnb**	**Beschermingsregiem andere soorten §3.3 Wnb**
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art3.5 lid 1 Het is verboden om soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden om soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantings-plaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden om eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen en te rapen.	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hum natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hum natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Ontheffingsplicht

Onder de Wet natuurbescherming is niet altijd een ontheffing nodig bij handelingen met gevolgen voor beschermde plant- en diersoorten. Vaak kunnen maatregelen getroffen worden zodat verbodsbepalingen niet worden overtreden, zoals de werkzaamheden uitvoeren buiten de kwetsbare periode, het aanpassen van de werkvolgorde of de werkzaamheden faseren in ruimte en tijd. In sommige gevallen kan er gebruik gemaakt worden van vrijstelling. Een vrijstelling is een uitzondering op een wettelijk verbod, die wordt vastgelegd voor een van tevoren bepaalde categorie van gevallen. Een toegepaste vorm van vrijstelling is onder meer door het werken met een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode. Vrijstelling doormiddel van een goedgekeurde gedragscode geldt voor alle vogelsoorten en nationaal beschermde soorten, zowel voor werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud als voor werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling (een verschil met voorgaande wetgeving van de Flora- en faunawet).

Als dergelijke garanties niet kunnen worden gegeven moet men afhankelijk van de soort en ingreep ontheffing aanvragen van artikelen geformuleerd in de Vogelrichtlijn (§3.1 Wnb), of Habitatrichtlijn (§ 3.2 Wnb) of het beschermingsregiem “Andere soorten” (nationaal beschermde soorten) (§3.3 Wnb).

In tegenstelling met de voorgaande Flora en Faunawet is de bescherming in mindere mate individueel en dient bij de ontheffingsaanvraag de staat van instandhouding van de gehele populatie meer in aanmerking genomen te worden.

Een ontheffingsaanvraag wordt o.a. beoordeeld op de volgende punten:

• aanwezigheid van aanvaardbare alternatieve mogelijkheden
• aanwezigheid van een wettelijk belang
• de staat van instandhouding van de soort en behoud van functionaliteit van de verblijfplek.

Het wettelijk belang betreft, afhankelijk van de status van de soort, een Nationaal wettelijk belang (Vrijstellingsbesluit) of een Europees wettelijk belang (Habitatrichtlijn of Vogelrichtlijn). Deze wettelijke belangen hebben o.a. betrekking op de openbare veiligheid, volksgezondheid, veiligheid luchtvaart en bescherming van flora en fauna.

Zorgplicht
In de Wet natuurbescherming is in artikel 1.11 een zorgplicht opgenomen:
Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en planten, en ook voor hun directe leefomgeving. De zorg houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd om die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.
De zorgplicht geldt altijd, en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend.

3.3 Gebiedsbescherming

De gebiedsbescherming onderscheidt twee typen beschermde natuurgebieden

- ***Europees beschermde gebieden (Wet natuurbescherming §2.1 t/m §2.5.)*** De gebieden die op Europees niveau een bescherming genieten en aangewezen zijn in het kader van de Habitatrichtlijn (HR), Vogelrichtlijn (VR) en Verdrag van Ramsar (wetlands). Deze gebieden vallen onder de noemer van **Natura 2000** en betreffen gebieden van grote ecologische waarde. Deze gebieden zijn beschermd middels de Wet natuurbescherming §2.1 t/m §2.5.
- ***Nationaal/provinciaal beschermde gebieden (provinciale omgevingsverordening).*** Dit zijn natuurgebieden en verbindingsstructuren die op landelijke basis zijn ingesteld en vallen onder het **Natuurnetwerk Nederland** (NNN) vallen. Deze natuurgebieden en hun onderlinge verbindingen vormen een samenhangend ecologisch netwerk. De bescherming van deze gebieden is op provinciaal niveau geregeld via de provinciale omgevingsverordeningen.

Europees beschermd gebied (Natura 2000-gebied)
Ook hier genieten de gebieden die onder een Europees beschermingsregime vallen de meest strikte bescherming.
Voor beide categorieën van beschermde gebieden geldt dat activiteiten die een negatief effect hebben op de kwaliteit van de gebieden in het algemeen verboden zijn. Uitgezonderd zijn activiteiten binnen Natura 2000 gebied die uitgevoerd worden in het kader van vastgelegde beheersplannen ten behoeve van Natura 2000 doelen. Een ontheffing wordt alleen verleend als er geen reële alternatieven zijn, de staat van instandhouding van soorten niet in gevaar komt en er sprake is van een groot openbaar belang, dat o.a. de volksgezondheid en openbare veiligheid kan betreffen.

De ontheffingsverlening gaat veelal gepaard onder strikte voorwaarden en beperkingen en er is altijd sprake van een compensatieplicht. Bij Natura 2000 gebied wordt doormiddel van een voortoets beoordeeld of er negatieve effecten verwacht kunnen worden en in hoeverre deze als significant beoordeeld kunnen worden. Bij niet-significante negatieve effecten volgt een “lichte “beoordeling doormiddel van een Verslechteringtoets. Bij significante negatieve effecten wordt de “zware” route gevolgd doormiddel van een Passende beoordeling en ADC-toets.

Nationaal en provinciaal beschermd gebied (NNN-gebied)
Het uitgangspunt voor de bescherming van gebieden die vallen onder Natuurnetwerk Nederland is de eis dat de wezenlijke kenmerken en waarden van deze gebieden niet door een ingreep worden aangetast. In of in de directe nabijheid van een NNN-gebied zijn in principe zijn geen ontwikkelingen toegestaan die de ‘wezenlijke kenmerken of waarden’ aantasten zoals die in het beheerplan zijn vastgelegd. In de Interim omgevingsverordeningen van de provincie 2020 van de provincie is de doelstelling en regelgeving met betrekking tot NNN/NNB-gebied vastgelegd.

Overige provinciale beschermingszones
Voor behoud en versterking van de kwaliteiten van het landelijk gebied zijn door de pronvicie Noord-Brabant de agrarische structuur en de groenblauwe structuur ingesteld. De groenblauwe structuur bestaat uit de Groenblauwe mantel en het kerngebied Groenblauw.
De Groenblauwe mantel is een buffer tussen het kerngebied Groenblauw met het agrarisch en verstedelijkt gebied. Het kerngebied Groenblauw bestaat uit de ecologische hoofdstructuur (NNN) inclusief de ecologische verbindingszones en de gebieden voor behoud en herstel van watersystemen.

3.4 Bescherming houtopstanden

De Wet natuurbescherming § 4.1. Houtopstanden vervangt de voormalige Boswet, waarbij dezelfde voorwaarden grotendeels gelden. Evenals de Boswet betreft de bescherming in het algemeen houtopstanden buiten de bebouwde kom zover deze een groter oppervlak van 10 are hebben of een rij van meer dan 20 bomen betreffen, geen deel uitmaken van begroeiingen op erven of in tuinen en geen aanplant voor cultuurdoeleinden en houtwinning betreffen. Er geldt een meld- en heraanplant plicht.

4. ONDERZOEKSRESULTAAT

4.1 Methodiek

Literatuuronderzoek
In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden, waarbij is gekeken naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied en directe omgeving. Er is voor het soortenonderzoek gebruikgemaakt van gegevens van diverse websites, o.a. van de nationale databank (NDFF), kennisdocumenten en diverse verspreidingsatlassen. Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de ligging van het Natuurbeschermingswet-gebieden als Habitat- en Vogelrichtlijngebieden en Natuurnetwerk Nederland (NNN), en bijzonder provinciale beschermingszones (Groenblauwe mantel). Daarvoor is o.a. gebruik gemaakt van de website van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en die van de provincie Noord- Brabant. Bron van de NDFF-gegevens die in het verslag vermeld worden is*:* NDFF - quickscanhulp.nl; d.d.28-2-2022.

Veldonderzoek
Het veldbezoek vond plaats op 4-3 -2021 tussen 10.30 en 12.00 uur en werd uitgevoerd door dhr. J. Maassen. Tijdens het veldbezoek was het rond de graden 6- C, weinig wind, droog en geheel onbewolkt. In de voorgaande nacht had het licht gevroren. Een weertype dat als fris maar aangenaam en bijzonder zonnig lenteweer kan worden getypeerd.

Tijdens de uitgevoerde veldonderzoeken zijn de aanwezige biotopen in het plangebied vastgesteld. Ook is onderzoek gedaan naar biotopen en natuurwaarden in de directe aangrenzende omgeving waarop ontwikkelingen binnen het plangebied van invloed op kunnen zijn. Aan de hand van de aanwezige biotopen kan worden bepaald of er mogelijk beschermde soorten voorkomen. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen, die kunnen duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Behalve het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten is er ook gelet op bijv. holen, uitwerpselen, prooiresten, braakballen vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige biotopen zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn verwerkt in onderstaande notitie.

Opmerking
De quickscan flora en fauna is een toets van de ecologische potenties van de plangebied en directe omgeving en betreft geen volwaardig specifiek soortenonderzoek. Er zijn in dit onderzoek geen inventarisaties uitgevoerd van soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie bestaat uit meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

4.2 Gebiedsbescherming

4.2.1 Natura 2000

Ligging
Het dichtst nabije Natura 2000-gebied betreft Kampina & Oisterwijkse vennen hemelsbreed op 7 km westelijk van het plangebied; een uitgestrekt heide- en bosgebied met zure en zwak gebufferde vennen. Dit gebied is onderdeel van een ring van Natura 2000 - gebieden rond Eindhoven die zich uitstrekt vanuit de noordwestelijk van Eindhoven gelegen regio rond 's-Hertogenbosch tot de zuidoostelijke regio rond Weert. Deze gebieden liggen op een grotere afstand van 17 tot 25 km hemelsbreed vanaf het plangebied. Alle genoemde gebieden bevatten o.a. stikstofgevoelige natuur van natte heide, vochtige bossen, hoogveen en zwak gebufferde waters.

Fig.4 Ligging van het plangebied (rode stip waar de pijl naar wijst) ten opzichte van Natura 2000 gebied (rood gearceerd.

Bron: Bron: Natuurbeheerplan Provincie Noord-Brabant

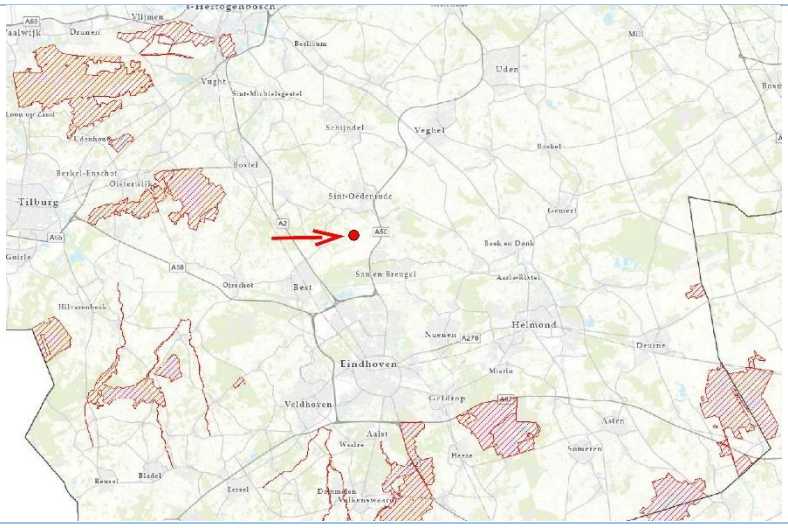

Toelichting wettelijk kader
Externe werking
De Wet natuurbescherming onderscheid naast een directe aantasting, de interne werking, ook een indirecte aantasting door factoren die op afstand van invloed zijn, de zgn. externe werking.

Effecten-beoordeling
Oppervlak
Het plangebied en omliggende gebied maakt geen deel uit van Natura2000-gebied. Van een directe aantasting en afname van areaal aan beschermd natuurgebied is daarom geen sprake.

Externe werking op korte afstand
Alle Natura 2000 gebieden liggen op voldoende ruime afstand om geen negatieve invloeden verwacht worden van factoren met een externe werking die met een korte reikwijdte op afstand werken, als bodemtrillingen, geluids- en lichtbelasting.

Stikstof
De factor stikstofuitstoot is in dit geval de enige mogelijke factor die in principe een externe werking op grotere afstand kan genereren. Bij ingang van de nieuwe Stikstofwet per 1 juli 2021 geldt wettelijk bij projecten en werken alleen de uitstoot die in de gebruiksfase structureel plaats vindt en niet de uitstoot die van tijdelijk aard is voor de uitvoering van een project of het werk. In dit geval als gevolg van de sloop- en verbouwingswerkzaamheden. Na de uitvoerende fase kan verwacht worden

dat de nieuwe functies van het plangebied en de verkeersbewegingen die deze genereren, een nieuwe en meer structurele bron van stikstofuitstoot is. Deze dient wel in de beoordeling worden betrokken. Echter de ontwikkeling betreft de sanering van en intensieve veehouderij met en hoge mate van stikstofuitstoot. De nieuwe functies die het plangebied verkrijgt is van en dusdanige aard en schaal dat verwacht kan worden een sterke afname van de factor stikstof uitstoot ten opzichte van de periode dat de het plangebied bedrijfsmatig als veeteeltbedrijf in gebruik was. De sloop van de bedrijfsgebouwen en het vervallen van de bestemming “intensieve veehouderij” garandeert dat deze ontwikkeling een blijvend positief effect heeft op de vermindering van de factor stikstofuitstoot.

Conclusie
Negatieve effecten op Natura 2000 gebied die tot kwaliteitsverlies en overschrijding van de gestelde drempelwaarden betekenen worden op basis wat betreft omvang, aard, ligging en de door de Rijksoverheid gestelde normen wat betreft depositiewaarden van stikstofverbindingen niet verwacht. Een afname van de factor stikstofuitstoot ten opzichte van de voormalige bedrijfsvoering ligt eerder voor de hand. Mogelijk eist het bevoegd gezag ter onderbouwing van deze conclusie een Aeriusbereking om aan te tonen dat een en toetsing aan de Natura 2000 wetgeving niet noodzakelijk is.

4.2.2 Provinciale beschermingszones.

Ligging
NNN-gebied
De dichtst nabije NNB-structuur betreft een ecologische verbindingszone op 0,5 km afstand noordelijk van het plangebied. Op iets grotere afstand van rond 1 km zuidelijk en noordelijk liggen verspreid snippers NNB-gebied met als dominerende beheertypen van N16.03 Droog bos met productie en N16.04 van Vochtig bos met productie. Groter en aanééngesloten NNB-gebied ligt op een afstand van rond de 3 km westelijk en oostelijk van het plangebied. Deze gebieden betreffen respectievelijk het Velders Bos en het Dommeldal.

Overige provinciale beschermingszones
De Interim omgevingsverordening NB 2021 duidt het plangebied aan als gelegen buiten de landschappelijke structuur van de ‘Groenblauwe mantel’ en buiten de zones ter bescherming van de waterhuishouding.

Fig.6 Ligging ten opzichte van NNN-gebied. Het plangebied ligt binnen de rode cirkel. Groen: nationaal NNN-gebied. Oranje: provinciaal NNN/NNB-gebied. Rode arcering: ecologische verbindingszone.

Bron: Natuurbeheerplan Provincie Noord-Brabant

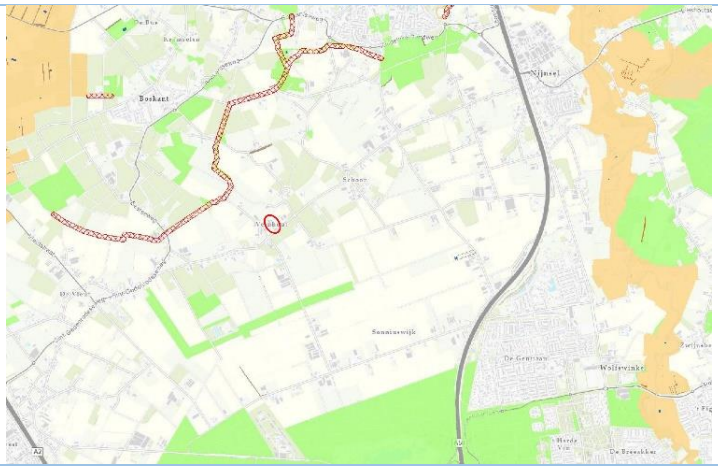

Beleidskader
Interim omgevingsverordening NB §3.2.3 artikel 3.15 en 3.16

NNN-gebied
De Interim omgevingsverordening NB stelt in §3.23 artikel 3.16 lid 1 en 3, dat als een bestemmingsplan gelegen buiten het Natuur Netwerk Brabant leidt tot een aantasting van de wezenlijke ecologische waarden en kenmerken van het Natuur Netwerk Brabant anders dan door de verspreiding van stoffen in lucht of water, negatieve effecten waar mogelijk worden beperkt en de overblijvende, negatieve effecten worden gecompenseerd.

Interim omgevingsverordening NB §3.23 artikelen 3.26 en 3.27
Waterhuishouding
In §3.23 artikel 3.26 en 3.27 van de Interim omgevingsverordening NB worden regels gesteld ter bescherming van de waterhuishouding binnen NNB-gebied met betrekking tot grondwerkzaamheden, aanleggen van drainagesystemen en oppervlakte verharding voor projecten gelegen binnen de daarvoor aangewezen attentiezones.

Interim omgevingsverordening NB §3.2.4 art.3.32
Blauwgroene mantel
Paragraaf 3.2.4 art.3.32 lid 1 en 2 van de Interim omgevingsverordening NB stelt regels binnen de Groenblauwe mantel voor versterking en bescherming van samenhangende ecologische, hydrologische en landschappelijke waarden.

Effectenbeoordeling

NNN-gebied
Het plangebied en omliggende gebied maakt geen onderdeel uit van NNN/EHS -gebied of Ecologische verbindingszones. Van een directe aantasting en afname van areaal aan NNN-gebied is daarom geen sprake. De dichtstbijzijnde gebieden die vallen onder het Natuurnetwerk Brabant (NNB) en liggen op voldoende afstand om negatieve effecten die de wezenlijke waarden en kenmerken van NNB-gebied ten gevolge van de voorgenomen ontwikkeling aantasten geheel uit te sluiten.

Overige provinciale beschermingszones
-Het plangebied ligt buiten de Attentiezone waterhuishouding en zones voor Behoud en herstel van watersystemen waardoor een overtredingen van de artikelen 3.26 en 3.27 ter bescherming van de waterhuishouding binnen NNB-gebied uitgesloten kunnen worden.
- Door de ligging van het plangebied buiten de landschappelijke provinciale beschermingszone van Groenblauwe mantel kunnen overtredingen van §3.2.4 art.3.32 van de Interim omgevingsverordening NB ook uitgesloten kunnen worden.

Conclusie
Zowel tijdens de uitvoerende fase als in de gebruiksfase, worden geen overtredingen verwacht met betrekking tot §3.2.3 artikel 3.15 en 3.16 (NNB-gebied), NB §3.2.3 artikel 3.26 (Attentiezone waterhuishouding) en §3.2.4 art.3.32 lid 1 en 2 van de Interim omgevingsverordening NB.

4.3 Soortenbescherming

4.3.1 Vaatplanten

Bescherming en voorkomen

Habitatrichtlijn

Een viertal inheemse plantensoorten zijn strikt beschermd middels bijlage 4 van de Habitatrichtlijn. Deze vaatplanten betreffen de drijvende waterweegbree, kruipend moerasscherm, groenknolorchis en zomerschroeforchis. Voor bijlage 4-soorten geldt de strikte bescherming ook buiten hun prioritair aangewezen habitatgebieden. Genoemde soorten zijn te strikt gebonden aan een hoogwaardig natuurlijk milieu van water, moerassen en vochtige heide en blauwgraslanden om buiten natuurlijk gebied te verwachten.

Nationale bescherming

Onder de nationale bescherming vallen 76 soorten vaatplanten waarvan de meeste uiterst zeldzaam zijn. Onder deze beschermingscategorie een hoog aandeel van zeldzame akkeronkruiden die als gevolg van de intensivering van de akkerbouw vrijwel uit het agrarisch landschap verdwenen zijn. In tegenstelling tot de voormalige Flora- en Faunawet zijn door de Wet natuurbescherming niet alle orchideeënsoorten meer beschermd. Onder de nationale bescherming vallen zo'n 8 soorten die allen in de provincie Noord-Brabant uiterst zeldzaam of uitgestorven zijn.

Bronnenonderzoek en veldwaarnemingen

Bronnenonderzoek

Binnen de 0- 5 km-straal vermelden de NDFF-gegevens geen beschermde plantensoorten.

Waarnemingen

Langs terreinranden, tussen bestrating en andere marginale plekken werden algemene onkruiden waargenomen die men op een erf als dit verwachten kan, zoals o.a. straatgras, herderstasje, Canadese fijnstraal, klein kruiskruid en glad vingergras. Aan de westrand is en tamelijke kruidrijke verschraalde strook grasland aanwezig met veel soorten van verstoorde bodem als winterpostelein, paarse dovenetel, kleine veldkers en zachte ooievaarsbek. Aan de oostrand is een groter oppervlak ruig, kruidarm en verstoord grasland dat zich heeft ontwikkeld onder invloed van bemesting. Het forse gras kropaar domineert hier over het gehele oppervlak.

Effectenbeoordeling

Het grootse oppervlak binnen het plangebied is bestraat en onbegroeid en voor een kleiner oppervlak aangeplant als siertuin. Natuurlijk (gras)begroeiingen zijn voornamelijk langs de terreinranden aanwezig. De begroeiing is van een te algemeen soort om bijzondere botanische waarden te verwachten. Natuurlijke en duurzame standplaatsen van beschermde plantensoorten en van andere soorten die enige botanische waarden vertegenwoordigen, kunnen geheel uitgesloten worden binnen het plangebied en aanliggend terrein.

Conclusie

Negatieve effecten op beschermde plantensoorten en groeiplekken ten gevolge van de voorgenomen ontwikkelingen kunnen uitgesloten worden.

4.3.2 Zoogdieren (grondgebonden)

Voorkomen en bescherming

Habitatrichtlijn

Onder de Europese bescherming van de Habitatrichtlijn vallen een aantal zeezoogdieren, die vanzelfsprekend binnenlands uitgesloten kunnen worden. Binnenlands kunnen als Europees

beschermde zoogdieren wel bever, otter, noordse woelmuis en verschillende soorten vleermuizen verwacht worden. De groep van vleermuizen wordt in een apart hoofdstuk behandeld.

Nationaal bescherming zonder vrijstelling
Voor soorten die onder de nationale bescherming vallen gelden ruimere mogelijkheden voor ontheffing en vrijstelling dan voorgaande categorie van strikt beschermde soorten. Een verbod tot verstoring, zoals dit vastgelegd is in art.3.5 lid 4 voor zoogdiersoorten die vallen onder de Habitatrichtlijn is voor deze beschermingsgroep niet van toepassing. Dit impliceert daar de verblijfplekken alleen beschermd zijn tegen een directe fysieke aantasting en voor het functioneel leefgebied voor de instandhouding van de verblijfplekken, geen strikte bescherming geldt. Voor een aantal zeer algemene soorten uit deze categorie geldt een vrijstelling en is alleen de zorgplicht van toepassing. Deze vrijstelling geldt o.a. kleine zoogdieren als bosspitsmuis, huisspitsmuis, bosmuis, veldmuis en egel en grotere dieren als ree, vos, haas en konijn. Een bescherming zonder vrijstelling van kleine marterachtigen, als wezel, bunzing en hermelijn geldt sinds 2017 (bij ingang Wet natuurbescherming) binnen de provincies Noord-Brabant en Noord-Holland en wordt sindsdien steeds meer nagevolgd door andere provincies (Overijssel, Drenthe en Zeeland). Deze soorten komen vrij algemeen voor en zijn moeilijk vast te stellen. Voor alle soorten uit deze middelzware beschermingsregiem, al of niet vrijgesteld, geldt de zorgplicht. Dit impliceert dat onnodig doden of schade te berokkenen niet is toegestaan.

Bronnenonderzoek en waarnemingen
Bronnenonderzoek
De NDFF-gegeven vermelden binnen de 0-1 km-straal geen zoogdieren. Binnen de 1-5 km straal worden meerdere soorten vermeldt waaronder buiten vleermuizen de bever als enige habitatrichtlijnsoort. De volgende habitatrichtlijnsoort, de otter, wordt pas binnen de 10-25 km-straal vermeld. Uit het middelzware beschermingsregiem van andere soorten waarvoor geen vrijstelling geldt vermelden de NDFF-gegevens binnen de 1-5 km-straal edelhert, damhert, das, steenmarter, eekhoorn, wezel en bunzing.

Waarnemingen
Er werden tijdens het veldbezoek geen waarnemingen van zoogdieren gedaan.

Effectenbeoordeling
Habitatrichtlijn
De bever is gebonden aan een habitatgebied van stromende water met begeleidende ooi- en moerasbossen. Daar dit milieu geheel binnen de omgeving ontbreekt is het plangebied van geen enkel belang voor deze soort. Uitgezonderd van vleermuizen ligt het plangebied in het algemeen te ver buiten het landelijk verspreidingsgebied en specifiek habitatgebied van soorten waarvoor het strikte beschermingsregime van de Habitatrichtlijn geldt om deze te verwachten.

Andere soorten
Op basis van de verspreidingsgegevens, habitatgebruik en landschapskenmerken kunnen met enige kans binnen de omgeving van het plangebied eekhoorn, steenmarter en kleine marterachtigen als bunzing en wezel verwacht worden uit de middelzware beschermingscategorie van ‘Andere soorten’ waarvoor geen vrijstelling geldt. Damhert en edelhert zijn weinig relevant voor het plangebied op basis van hun breed en specifiek landschap gebruik. Verblijfplekken van de das kunnen op basis van hun zichtbaarheid en de ongeschiktheid van het plangebied als vestgingsplek geheel uitgesloten worden. De voorkeurshabitat voor eekhoorn bestaat uit gemengde bossen, bosrijke tuinen, parken en houtwallen, daar waar voedselmogelijkheden voorhanden zijn. Het plangebied ligt binnen een open landschap buiten de optimale habitatgebieden van de eekhoorn die in een bosrijker omgeving liggen. De enige substantiële houtbegroeiing binnen het plangebied waarbinnen deze soort

nestgelegenheid kan vinden is het groepje boomhoge wintergroene heesters in de zuidwesthoek van het terrein. Nestelplaatsen werden, zoals te verwachten was, hier niet aangetoond. Het plangebied is van een te marginale betekenis voor deze soort om deze met enige kans te verwachten.
De steenmarter vindt vaste verblijfplaatsen in oude schuurtjes met weinig menselijke activiteit of woningen met toegankelijke zolder-, en of kruipruimten. De steenmarter laat gewoonlijk duidelijke sporen na als uitwerpselen, prooiresten, stank en krabsporen. Ook zullen de kippen die op het erf gehouden worden niet ongedeerd blijven bij aanwezigheid van steenmarter. Voor alsnog is dit niet het geval. Kleine marterachtigen leiden een meer verborgen leven en zijn daarom moeilijker op te sporen tijdens een éénmalig veldbezoek.
Tijdens het veldbezoek werden gaan waarnemingen gedaan van sporen die wijzen op aanwezigheid van marterachtigen. Het erf en de meeste gebouwen tonen een ordelijk inrichting die deze soorten weinig ongestoorde schuilgelegenheid geeft. Op basis van het sporenonderzoek en algehele inrichting van het plangebied worden de verwachtingskans van stabiele verblijfplekken als uiterst klein beoordeeld. Het plangebied voldoet niet aan de afmeting van minimaal 1 ha die het overheidsuitgave 'Handreiking kleine marterachtigen' (uitgave Bij 12) stelt om nader onderzoek naar kleine marterachtigen te vereisen.

Een nationale bescherming met vrijstelling geldt voor een aantal algemene zoogdieren die in de meeste gevallen als uitgesproken cultuurvolger gelden. Uit deze beschermingscategorie kunnen in het bijzonder binnen de bebouwde omgeving in het algemeen een aantal kleine zoogdiersoorten als gewone bosspitsmuis, huisspitsmuis, bosmuis, veldmuis en egel verwacht worden. Deze zullen zich voornamelijk op terreindelen waar voldoende schuilgelegenheid is in bebouwing, afvalbergen, houtstapels en dichte begroeiing. Voor deze soorten dient uitsluitend de zorgplicht in acht worden genomen bij het aantreffen daarvan. Dat betekent dat doden en verwonden voorkomen moet worden en de dieren veilige vluchtwegen geboden dient te worden. Voor de bosmuis en huisspitsmuis geldt deze zorgplicht niet bij het aantreffen van in bebouwing.

Conclusie
Negatieve effecten op verblijfplekken van beschermde landgebonden zoogdiersoorten waarvoor geen vrijstelling geldt worden binnen de invloedsfeer van de ingrepen niet verwacht, noch aantasting van beschermd functioneel leefgebied voor de instandhouding van jaarrond beschermde verblijfplekken. Kleine beschermde zoogdieren waarvoor een vrijstelling en alleen de zorgplicht geldt, als huisspitsmuis, egel, veldmuis en bosmuis, kunnen nooit geheel uitgesloten worden. Voor deze soorten dient uitsluitend de zorgplicht in acht worden genomen.

4.3.3 Zoogdieren (vleermuizen)

Bescherming en voorkomen
Alle in Nederland voorkomende vleermuizen staan vermeld in Tabel 3 bijlage IV van de Europese habitatrichtlijn en zijn daardoor op Europees niveau beschermd. Deze bescherming betreft ook de vaste rust- en verblijfplaatsen. Onder deze vaste rust- en verblijfplaatsen wordt verstaan:" het gehele systeem waarvan een populatie gebruik maakt tijdens de jaarcyclus van de soort".

Vleermuizen onderhouden verschillende type verblijfplekken als paarverblijven, winterverblijven, kraamverblijven en zomerverblijven. Voor de staat van instandhouding van de lokale populatie van de soort zijn de kraamverblijven en de grote winterverblijven van het grootst belang. In gebruik van paarverblijven zijn vleermuizen het meest flexibel. In de loop van het seizoen wisselen vleermuizen regelmatig van verblijfplaats waarbij gebruik wordt gemaakt van vaste routes tussen de verblijfplekken. Eveneens tussen foerageergebieden en verblijfplaatsen onderhouden vleermuizen vaste routes. Bij het gebruik van deze routes oriënteren vleermuizen zich op lijnvormige elementen in het landschap zoals bomenlanen, kanalen en houtwallen. Dit gehele systeem van verbindingsroutes en foerageergebieden die het functioneren van de verblijfplaatsen voor hun specifieke functies mogelijk maakt wordt de functionele leefomgeving genoemd. Ingrepen binnen de functionele leefomgeving die het functioneren van de verblijfplaatsen aantasten worden door de wetgever gelijkgesteld

aan de aantasting van verblijfplekken zelf. In deze zin is de functionele leefomgeving even strikt beschermd als de verblijfplekken.

Bronnenonderzoek en geschiktheid
De NDFF-gegevens melden binnen de 1 km-straal geen vleermuizen. Binnen de 1-5 km worden een aantal algemene vleermuissoorten vermeld: gewone dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis.

Een plangebied als het onderhavige toont op basis van zijn inrichting geschiktheid om de gewone dwergvleermuis zowel foeragerend als verblijvend te verwachten. Soorten als laatvlieger, watervleermuis en gewone grootoorvleermuis kunnen verblijfsmogelijkheden vinden binnen de bebouwing maar zullen buiten het erf foerageren. De gewone dwergvleermuis is de meest algemene vleermuis in Nederland die vrijwel overal binnen de bebouwde omgeving voorkomt en vrijwel zeker ook binnen of nabij het plangebied zal foerageren. De meeste waarnemingen hebben betrekking op deze soort. De laatvlieger is ook binnen de bebouwde omgeving ook een algemene soort, maar minder talrijk. De soort verblijft evenals de gewone dwergvleermuis uitsluitend in bebouwing maar foerageert minder nabij bebouwing en meer langs boomrijen en boven open terrein. Watervleermuis en gewone grootoorvleermuis verblijven zowel in bebouwing als in bomenholten maar vinden binnen het plangebied weinig geschikt foerageergebied. De algemene rosse vleermuis is een specifiek bewoner van holten in bomen en daardoor voor zijn verblijfplekken afhankelijk van oude bomen van lanen, bossen en stadsparken. De soort kan zeker overvliegend verwacht worden en foeragerend langs de laanbomen van de Hoogstraat.

Waarneming
Het onderzoek vond plaats op een tijd van de dag en een tijd van het jaar waarop vleermuizen niet actief zijn. Tijdens het veldbezoek kon daarom alleen onderzoek gedaan naar verblijvende vleermuizen, verblijfssporen, verblijfsmogelijkheden en de algehele gebiedsgeschiktheid voor vleermuizen. Er werden geen verblijvende vleermuizen geconstateerd, noch verblijfssporen.

Toelichting
Tijdens de veldbezoeken wordt onderzoek gedaan naar verblijfplekken, verblijfssporen en verblijfsmogelijkheden in en aan bebouwing en bomen. Vleermuisverblijfplaatsen in bebouwing kunnen in het algemeen aangetroffen worden onder dakpannen, tussen dakbeschot, boeiboorden, onder gevelbekleding, in spleten en kieren in muren of in de spouw door open stootvoegen. In bomen kan verblijf gevonden in holtes, gaten en diepe spleten en achter loshangende schors. Tijdens inspecties op zicht worden zelden verblijvende vleermuizen aangetroffen. Ook sporen die wijzen op vleermuizenverblijf zijn meestal schaars. De verblijfplekken worden meestal ontdekt op basis van het gedrag van vleermuizen na het verlaten van de verblijfplek. Hiervoor is uitgebreider onderzoek nodig tijdens de uren dat vleermuizen actief zijn

Effectenbeoordeling
Verblijfplekken
De bebouwing die voor sloop in aanmerking komt is onderzocht op verblijfsmoglijkheden. In het algemeen kan vastgesteld worden op basis van veldervaring, dat stallen die voor een functie voor de intensieve veeteelt gebouwd zijn en daarvoor in gebruik zijn geweest, zelden verblijfplekken bevatten. Naast de inrichting, afwerking en de veel verstorende elementen die met de intensieve veehouderij gepaard gaan als luchtstromen, geluid van ventilatoren en ammoniakdampen speelt hierbij ook een rol dat de stallen geen hooggelegen verblijfmogelijkheden bieden waar vleermuizen veilig zijn voor predatie of aanknagen door ongedierte dat deze stallen in grote mate bevolkt indien geen bestrijding plaats vindt. De stallen die gesloopt worden werden over het algemeen als weinig geschikt beoordeeld voor verblijf van vleermuizen. Hierbij werd onder meer ook het volgende in aanmerking genomen. De daken van alle stallen zijn bekleed met golfplaten van een materiaal dat voor vleermuizen onvoldoende buffering tegen temperatuurextremen biedt bij verblijf direct onder de dakbekleding. Voor het grootste oppervlak van de daken ontbreken bovendien door

isolatiemateriaal en plafonds afgeschermde verblijfsmogelijkheden onder de daken. De spouwruimten van de lage muren zijn alleen toegankelijk vanaf de bovenrand en daardoor niet direct aanvliegbaar. De spouwruimten zijn ook overal geheel opgevuld met isolatiemateriaal en bieden in het algemeen onveilige verblijfplekken; door hun geringe hoogte zijn deze goed bereikbaar zijn voor van predatoren en ongedierte. Aan de buitengevels van de stallen ontbreekt gevelbetimmering die enige bijzondere geschiktheid voor verblijf van vleermuizen toont.

De langgevelboerderij wordt niet gesloopt, maar aan het gebouw vinden wel bouwkundige ingrepen plaats, waarvan de aard niet exact bekend is. Binnenpands zijn de stalruimten en de bovenliggende hooizolder onderzocht. De rest van de boerderij wordt te intensief bewoond om verblijfplekken te verwachten. De stalruimten zijn van buitenaf nauwelijks toegankelijk: er zijn geen sporen geconstateerd die erop wijzen dat hier recent vleermuizen verbleven. De zolder is wel goed toegankelijk. Hooizolders zijn in het algemeen bijzonder geschikt voor verblijf van vleermuizen en bij uitstek voor grootoorvleermuizen. Echter deze zolder kent veel inval van daglicht en biedt daarvoor nauwelijks beschutte verblijfsmogelijkheden voor daglicht. Ook hier heeft intensief sporenonderzoek hier niet kunnen aantonen dat er vleermuizen verblijfmogelijkheden vinden. Aan de buitenkant van de woonboerderij is er en dakbekleding van platte dakpannen aanwezig en gevelbetimmering. De platte dakpannen bieden geen verblijfsruimten direct onder de pannen en geen goede aanvliegmogelijkheden naar mogelijke verblijfplekken binnen het onderliggend timmerwerk. De beste mogelijkheden kunnen bij dit type daken bij de dakranden ter hoogte van kopgevels gevonden worden. De aansluitruimten tussen de randpannen en de onderliggende muren worden meestal afgedicht met cement. Deze cementvullingen zijn bijzonder slijtage gevoelig en er ontstaan vaak gaten die toegangen geven tot ruimten onder de dakpannen indien deze aanwezig zijn. Er kunnen ook door verschuivende randpannen die niet meer door cement op hun plaats gehouden worden, geschikte ruimten, of toegangen daartoe direct onder de dakpannen ontstaan. Vleermuizen weten deze vaak snel te vinden. Bij het onderhavige pand zijn de cementvullingen vrijwel intact, alleen aan de westelijke kopgevel zijn deze dusdanig versleten dat er gaten zijn te constateren. Echter deze staan in rechtstreekse verbinding met de open zolder en zijn van binnenuit te zien als gaten waardoor zonlicht naar binnen valt en vleermuizen dus geen beschut verblijf voor daglicht bieden. De gevelbetimmering bestaat uit gevellatten en betimmering rond de dakgoot. Deze sluit over het algemeen te strak aan om de vleermuizen verblijfsmogelijkheden of toegangen daartoe te bieden.

Afwerking dakrand met cementvullingen

Zolder van langgevelboerderij

Verblijfplekken aan of binnen de bebouwing waar de ingrepen aan plaats vinden worden op basis van het veldbezoek niet verwacht. Er ontbreken bomen met geschikte spechten- of rottingsholten die verblijf kunnen bieden; de bedrijfsbebouwing waar geen ingrepen aan plaats vinden is dusdanig modern ingericht, strak afgewerkt en dusdanig in gebruik dat verblijf hier geheel uitgesloten kan worden.

Leefgebied
Het plangebied bevat geen groenstructuren die als trek-, migratie- en foerageerroute van bijzonder belang kunnen zijn binnen het leefgebied van vleermuizen. Het plangebied is van en gemiddelde kwaliteit als foerageergebied.

Conclusie
Verblijfplekken van vleermuizen binnen het plangebied en invloedsfeer van de voorgenomen ontwikkeling worden niet direct verwacht en daarmee geen negatieve effecten op jaarrond beschermde verblijfsplaatsen van vleermuizen.
Op basis van inrichting wordt het plangebied momenteel van hooguit van een gemiddelde betekenis geacht binnen het leefgebied van vleermuizen. De voorgenomen nieuwe groene inrichting zal naar verwachting de kwaliteit daarvan aanzienlijk verhogen.

4.3.4 Vogels

Bescherming en voorkomen
Alle vogels zijn Europees beschermd door middel van de **Vogelrichtlijn. In** de Wet natuurbescherming worden alle broedende vogels strikt beschermd. De wet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval aanwezig is. Van een aantal vogelsoorten worden de nesten ook buiten het broedseizoen beschermd (zie overzicht hieronder). Voor een verdere toelichting zie ook bijlage2.

Bescherming categorieën

Soorten uit categorieën 1, 2, 3 en 4 (waarvoor een ontheffingsaanvraag altijd noodzakelijk is).
Nesten jaarrond beschermd, vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd.
Soorten: Boomvalk, Buizerd, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart, Havik, Huismus, Kerkuil, Oehoe, Ooievaar, Ransuil, Roek, Slechtvalk, Sperwer, Steenuil, Wespendief en Zwarte wouw
Soorten uit de categorie 5, jaarrond bescherming verblijfplekken optioneel
Soorten: Blauwe reiger, Boerenzwaluw, Bonte vliegenvanger, Boomklever, Boomkruiper, Bosuil, Brilduiker, Draaihals, Eidereend, Ekster, Gekraagde roodstaart, Glanskop, Grauwe vliegenvanger, Groene specht, Grote bonte specht, Hop, Huiszwaluw, IJsvogel, Kleine bonte specht, Kleine vliegenvanger, Koolmees, Kortsnavelboomkruiper, Oeverzwaluw, Pimpelmees, Raaf, Ruigpootuil, Spreeuw, Tapuit, Torenvalk, Zeearend, Zwarte kraai, Zwarte mees, Zwarte roodstaart en Zwarte specht.
Overige soorten: verblijfplekken alleen beschermd indien sprake is van een daadwerkelijk broedgeval
Soorten: overige soorten

Categorie 1, 2, 3 en 4
Voor soorten uit deze beschermingscategorie zijn niet alleen de nesten, maar ook de rust en andersoortige verblijfplekken als rust- en winterverblijven jaarrond beschermd. Ook bij tijdelijke afwezigheid geldt deze bescherming. Deze bescherming geldt niet alleen tegen de directe fysieke aantasting van de verblijfplekken maar ook tegen de verstoring daarvan. De bescherming geldt tevens het functionele leefgebied voor de instandhouding van de verblijfplekken, zoals foerageergebied en trek- en verplaatsingsroutes. Uit deze zwaarste (strikte) beschermingscategorie vallen een aantal soorten die als uitgesproken cultuurvolgers gelden en voor hun verblijfsmogelijkheden geheel afhankelijk van bebouwing zijn. Binnen een landelijke omgeving met kleinschalige bebouwing betreffen dit huismus, kerkuil en steenuil. Deze soorten zullen het grote oppervlak aan landbouwgronden vermijden en zich verplaatsen en voedsel zoeken binnen de beschutting van de bebouwde linten en langs groenstructuren. Andere soorten als Gierzwaluw en slechtvalk zijn meer afhankelijk van stedelijk gebied waar ze huisvesting zoeken onder dakpannen, achter gevelbekleding en in nissen in of aan de bebouwing. Als snelle en behendige vlieger die grote afstanden kunnen afleggen is het landschapsgebruik breed. Naast soorten die in of aan bebouwing

broeden valt ook binnen deze beschermingscategorie een brede groep van voornamelijk roofvogels die voor hun nestgelegenheid van bomen afhankelijk zijn. Dit kunnen nesten in bomen zijn die zelf gemaakt zijn of nesten van andere grote vogels (zoals van de verschillende kraaiachtigen). Een soort als de ransuil maakt altijd gebruik van oude nesten van andere vogels. Andere soorten anders dan roofvogels uit deze beschermingscategorie zijn roek en ooievaar. De roek is een koloniebroeder en de ooievaar wijkt ook uit naar menselijke bouwwerken als hoogspanningsmasten en schoorstenen.

Categorie 5

De strikte bescherming van nestelplekken van alle soorten uit de deze categorie geldt alleen als er zwaarwegende ecologische omstandigheden daartoe aanleiding geven. De jaarronde bescherming geldt alleen als de populatie sterk onder druk staat. Meeste van deze soorten staan ook vermeld op bijlage 2 van de Conventie van Bern waardoor Wnb §3.2 artikel 3.5 van toepassing is, wat in principe betekent dat de nestel- en verblijfplekken jaarrond strikt beschermd zijn en verstoring niet toegestaan is. Echter voor de Nederlands situatie is de wetgeving aangepast en is ook voor deze soorten alleen de Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1) van toepassing zolang er geen aanleiding is om de strikte bescherming toe te passen.

In het algemeen geldt niet zozeer de bescherming van de nestplek zelf, maar meer die van het type nestgelegenheid. De bescherming houdt verband met de schaarste van het type nestgelegenheid. Veel van deze soorten zoeken nestgelegenheid op beschutte plekken in holten, holen en kieren. De nesten van zwarte kraai en ekster zijn beschermd omdat roofvogels uit de zwaardere beschermingscategorieën van deze nesten gebruik kunnen maken.
Boerenzwaluw en huiszwaluw worden vaak als koloniebroeders aangetroffen op boerenerven en onderhouden vaste verblijfplekken waar ze jaarlijks weer naar terugkeren. De meeste soorten uit deze beschermingscategorie onderhouden in principe geen vaste nestelplekken, zoals een aantal algemene tuin en stadsvogels, maar keren wel vaak tot dezelfde plek of locatie terug.
.

Overig soorten

Voor de groep uit de laagste beschermingscategorie geldt de bescherming van de nesten en broedplekken in alle gevallen uitsluitend als daadwerkelijk sprake is van een broedgeval. Hiervoor is artikel Wnb artikel 3.1 lid 2 van toepassing. Verbod van opzettelijke verstoring (Wnb art.3.1 lid 4) is bij ingang Wnb niet (meer) van toepassing voor deze categorie.

Bronnenonderzoek en waarnemingen

Bronnenonderzoek

De NDFF-gegevens melden uit de strikte beschermingscategorie binnen de 1 km-straal gierzwaluw, huismus en de grote gele kwikstaart als soorten die veelal verblijf in bebouwing onderhouden of kunnen onderhouden. De kerkuil en steenuil worden pas voor de 1-5 km-straal vermeld.
Als soorten uit de strikte beschermingscategorie die in bomen broeden worden binnen de 1 km-straal rond het plangebied buizerd, boomvalk en sperwer vermeld.

Waarnemingen

Waarnemingen betroffen een aantal algemene tuin- en stadsvogels als koolmees, houtduif, merel, ekster en roodborst. Op het naburig erf werd vanuit een groep boomhoge wintergroene heesters een groepje kwetterende huismussen gehoord. Grotere groepen spreeuwen werden in de bomen rond naburige boerderijen waargenomen.

Effectenbeoordeling

Jaarrond beschermde verblijfplekken in gebouwen (catg. 1,2,3 en 4)

-Huismus

Tijdens het veldbezoek werden geen huismussen binnen het plangebied waargenomen, maar wel op het naburig erf waar deze een “kwetterplek” (een sociale ontmoetings- en collectieve schuilplek)

onderhouden. Echter op het erf werd geen enkele waarneming van huismussen gedaan en geen aanwijzingen van nestelplekken.
De bebouwing is over het algemeen weinig geschikt op basis van constructie om broedplekken te verwachten. Op en rond plekken waar huismussen meest in kolonies nestelen, is in de tijd van het jaar waarin het veldbezoek plaats vond, al de eerste activiteit, zoals schermutselende mannetjes en verkennende vrouwtjes op dakranden, bij potentiële nestplaatsen. Een dergelijk activiteitenpatroon werd niet binnen het plangebied waargenomen ondanks zeer geschikte weersomstandigheden, wat al een betrouwbare indicatie is om geen broedplekken te verwachten. Er is ook gelet op aanwijzingen voor nestlocaties in of aan de te slopen bebouwing zoals uitstekende droge grassprietjes of veertjes en uitwerpselen tegen de muur nabij een nestplek. Een broedpopulatie van de huismus kan op basis van het veldbezoek binnen het plangebied geheel uitgesloten worden. Wel bevat het plangebied elementen, zoals een moestuin, wintergroene heesters en een open kippenren, die van betekenis zijn binnen het habitatgebied van huismussen. Opmerkelijk is dat er geen huismussen in de kippenren werden waargenomen, een plek waar voedsel wordt gemorst wat meestal onmiddellijk huismussen aantrekt. Een nader omgevingsonderzoek wees al snel uit dat meer overvloedige voedselbronnen op de erven van de naburige melkveebedrijven te vinden zijn in de vorm van open veestallen en open voedselkuilen. Ook zijn er daken die goede nestgelegenheid bieden. In het algemeen zal de nieuwe inrichting van het plangebied een verbetering van het lokale leefgebied van de huismus betekenen Het voornemen is om de elementen, zoals moestuin, kippenren en groen, die van belang kunnen zijn binnen het leefgebied van huismussen, in de nieuwe groene inrichting te integreren.

-Gierzwaluw, uilen en grote gele kwikstaart
Gierzwaluwen vinden hun verblijfplekken in en meer verstedelijkte omgeving dan die van het plangebied. De bebouwing toont een algemene ongeschikt om verblijfplekken van gierzwaluwen te verwachten. Er ontbreekt een geschikte aanvliegbare dak- en gevelbekleding om onder of in te nestelen. Alle gebouwen zijn gecontroleerd en konden goed onderzocht worden op verblijfsporen van uilen. Deze werden nergens geconstateerd. Er werden geen aanwijzingen als ruiveren, uilenballen en mestsporen die erop wijzen dat uilen buiten de bebouwing op het erf foerageren of uitkijk- en rustplekken onderhouden. Het plangebied biedt momenteel voldoende elementen om deel uit te maken van het leefgebied van de steenuil en kerkuil. Het voornemen is om die elementen (als bij huismussen) in de nieuwe groene inrichting te integreren. In het algemene zal deze inrichting ook een verbetering van het leefgebied van uilen betekenen. De grote gele kwikstaart nestelt in de nabijheid van stromende waters en is daardoor geheel niet relevant voor het plangebied.

Jaarrond beschermde verblijfplekken in bomen (catg. 1,2,3 en 4)
Met uitzondering van de sperwer vervult het plangebied een ondergeschikte betekenis voor roofvogels uit deze categorie die verwacht kunnen worden. De meeste roofvogels uit deze categorie kennen een breed landschapsgebruik waarvan het zwaartepunt in bossen, langs bosranden en boven het open veld ligt. De enige begroeiing die nestgelegenheid kan bieden is het groepje van wintergroene boomhoge heesters (o.a. coniferen) in de uiterste zuidwesthoek van het plangebied langs de Hoogstraat. De sperwer kan hier nestelen en de ransuil zoekt in dergelijke houtopstanden vaak winterverblijf. Voor andere uilen, steenuil en kerkuil, zijn dergelijk houtopstanden geschikte rust- en uitkijkplekken. Er werden geen aanwijzingen gevonden, als uilenballen en mestsporen, dat soorten uit onderhavige beschermingscategorie hier in enige vorm verblijf- of nestelplekken onderhouden.

Jaarronde bescherming van de verblijf optioneel catg.5
Uit deze categorie viel in het bijzonder op de groepen spreeuwen die rond de nabije boerderijen rondzwerven. Tijden het omgevingsonderzoek kan worden waargenomen dat deze met een grote groep een uitval deden naar de voederruif in een naburige veestal. De open stallen en voederkuilen

verklaren de aanwezigheid van de grote aantallen spreeuwen rond het plangebied. Er werden geen aanwijzingen gevonden dat binnen het plangebied spreeuwen broeden.
Voor deze soort en andere soorten uit deze categorie die verwacht kunnen worden geldt alsnog dat er geen ecologische omstandigheden zijn om nesten van deze soorten een jaarrond beschermde status te geven. Om een overtreding van artikel Wnb artikel 3.1 lid 2 te voorkomen dient wel het broedseizoen voor deze soorten in acht worden genomen bij het verwijderen van groen en slopen van bebouwing en is, evenals bij de volgende groep, het verbod tot opzettelijke verstoring (Wnb art.3.1 lid 4) niet van toepassing.

Overige vogels
Voor algemene tuinvogels is er beperkt nestgelegenheid aanwezig binnen wintergroene sierstruiken. Soorten als merel en zanglijster broeden ook vaak in stallen. De witte kwikstaart is en soort die veelvuldig in agrarische bedrijfsbebouwing nestelt.
Om een overtreding van artikel Wnb artikel 3.1 lid 2 te voorkomen dient daarom het broedseizoen in acht worden genomen bij de sloop van de bebouwing en bij verwijdering van afval en groen.

Conclusie
Binnen de invloedsfeer het plangebied worden op basis van het veldbezoek geen nesten en verblijfplekken van vogels uit de strikte beschermingscategorie die in bomen en gebouwen nestelen vastgesteld en deze worden ook niet verwacht.
Voor algemene tuinvogels is nestgelegenheid aanwezig binnen het groen en in de te slopen bebouwing. Om een overtreding van artikel Wnb artikel 3.1 lid 2 te voorkomen dient daarom het broedseizoen in acht worden genomen bij de sloop van de bebouwing en bij verwijdering van groen.

4.3.5 Reptielen, amfibieën en vissen

Bescherming en voorkomen
Reptielen
Onder de strikte bescherming van de Habitatrichtlijn (Wnb §3.2*)* vallen een beperkt aantal reptielsoorten waarvan binnen de provincie Noord-Brabant alleen de zeldzame gladde slang met een viertal kernpopulaties, binnen geheel natuurlijke populaties voorkomt. De bekende waarnemingslocaties liggen deels verspreid in het oosten en deels in het westen van de provincie
De enige reptielen die in Brabant met een meer regelmatige frequentie voorkomen vallen onder het middelzware beschermingsregime van 'andere soorten' (Wnb §3.3) waarvoor de provincie Noord-Brabant geen vrijstelling verleent. Dit betreffen de algemene levendbarende hagedis en in Brabant relatief zeldzame hazelworm. Beide soorten zijn tamelijk strikt gebonden aan bos, heide en heideachtig terrein.

Amfibieën
Voor de meeste middels de Habitatrichtlijn (Wnb §3.2) strikt beschermde amfibieën die binnen een zekere frequentie binnen een natuurlijk verspreidingspatroon in de provincie Noord-Brabant voorkomen, als heikikker, poelkikker en rugstreeppad en kamsalamander geldt dat dat deze een tamelijk strikte binding hebben met hoogwaardig natuurgebied van heide, heideachtig terrein, stuifzanden, natuurlijke graslanden en een kwalitatief hoogwaardig watermilieu. Theoretisch gezien geldt de binding aan natuurgebied minder voor de rugstreeppad. De rugstreeppad is een meer mobiele soort van minder stabiele watermilieus die landelijk op veel plekken in agrarisch gebied en tot binnen stedelijk gebied voorkomt. Binnen Brabant is de soort betrekkelijk zeldzaam en wordt de buiten de optimale biotoop van heide en stuifzanden veel minder vaak aangetroffen dan elders in het land. De soort is in het algemeen een kolonisator op allerlei braakliggend terrein en plant zich daar veelal voort in ondiepe tijdelijke plassen.

De enige nationaal (Wnb §3.3) beschermde amfibieën waarvoor geen vrijstelling geldt en die binnen de provincie Noord-Brabant vrij algemeen voorkomen, zijn de vinpootsalamander en alpenwatersalamander. De vinpootsalamander is te specifiek gebonden aan heidevennen om buiten natuurgebied te verwachten. De alpenwatersalamander is minder kieskeurig en is in de eerste instantie een soort van bosvijvers.
Voor een vijftal middels Wnb §3.3 beschermde amfibiesoorten die landelijk algemeen voorkomen geldt een vrijstelling. Dit betreft de zeer algemeen voorkomende kikkers de bruine kikker, (groene)bastaardkikker, (groene) meerkikker en gewone pad en als enige salamandersoort de kleine watersalamander. Voor deze soorten geldt alleen de zorgplicht.

Vissen Wnb §3.2 en §3.3
Onder de habitatrichtlijn vallen een aantal zoutwatervissen die vanzelfsprekend voor het plangebied uitgesloten kunnen worden. Onder de nationale bescherming (Wnb§3.3) vallen een aantal vissen die aan een hoogwaardig beekmilieu gebonden zijn als beekprik, elrits, gestippelde alver, kwabaal en beekdonderpad. De elrits en gestippelde alver zijn zeldzame vissoorten die alleen nog in enkele beken in Zuid-Limburg voorkomen. De grote modderkruiper is een soort van sloten en waters met een modderbodem en komt vooral voor binnen laagveengebieden en het rivierengebied voor. De Brabantse verspreiding ligt vooral in de invloedsfeer van de grote rivieren.

Bronnenonderzoek en waarneming
Bronnenonderzoek
De NDFF-gegeven vermelden binnen de 1 km-straal geen reptielen, amfibieën en vissen.
Binnen de 1-5 km wordt de levendbarend hagedis als enig reptiel vermeld en meerdere amfibiesoorten, waaronder de strikt beschermde soorten kamsalamander, poelkikker, boomkikker rugstreeppad en heikikker. De waarnemingslocatie liggen vrijwel zeker buiten stedelijk en agrarisch gebied binnen de biotopen van bos, heide en stuifzanden. Binnen de 0-10 km straal worden geen vissoorten vermeldt.
Waarnemingen
Tijdens het bezoek werden geen waarneming uit deze soortgroepen gedaan.

Effectenbeoordeling
Landschappelijk gezien is het plangebied door het omringend agrarisch gebied te geïsoleerd gelegen van de nabije bekende habitatgebieden van alle reptielen en meeste amfibieën waarvoor geen vrijstelling geldt om deze met enige kans te verwachten.
In meer directe zin is het plangebied door zijn inrichting en begroeiingstructuren geheel ongeschikt om deel uit te maken van het habitatgebied van reptielen en strikt beschermde amfibieën die op relatief korte afstand van het plangebied binnen natuurlijk gebied van heide en bos voorkomen. Voor de groep van amfibieën, met name voor de alpenwatersalamander, ligt het plangebied te ver buiten het bereik van geschikte stabiele voortplantingswaters om deze redelijkerwijs te verwachten. Door afwezigheid van een geschikt watermilieu is het plangebied voor de groep van vissen geheel niet relevant.
Op basis van zijn inrichting en begroeiingstructuren toont het plangebied alleen een landhabitat voor en aantal zeer algemene amfibiesoorten als bruine kikker en gewone pad waarvoor een vrijstelling geldt.

Conclusie
Aanwezigheid van reptielen, amfibieën en vissen waarvoor geen vrijstelling geldt en negatieve effecten op hun leefgebied als gevolg van de voorgenomen ingrepen kunnen op basis van ligging en inrichting van het plangebied geheel uitgesloten worden.

4.3.6 Ongewervelden

Bescherming en voorkomen
Habitatrichtlijn §3.2
Onder de Europese bescherming van de habitatrichtlijn vallen 7 soorten dagvlinders, 1 soort nachtvlinder, 8 soorten libellen, 2 soorten weekdieren en 5 keversoorten. Genoemde soorten zijn allen zeldzaam en gebonden aan hoogwaardige milieus van heide, vennen, beken, moerassen en rivieren. Voor de provincie Noord-Brabant zijn de drie witsnuitlibellen, sierlijke, oostelijke en gevlekte witsnuitlibel, van bijzondere belang. Witsnuitlibellen zijn specifiek gebonden zijn aan het zwak gebufferd watermilieu van vennen en andere kleine waters.
De enige beschermde nachtvlinder, de teunisbloempijlstaart, is een warmte minnende soort nachtvlinder die voor zijn voedsel en voortplanting in de Nederland een afhankelijkheid toont aan ruderaal- en pioniersvegetaties. Van de twee weekdieren is de Bataafse stroommossel vrijwel uitgestorven. De andere soort, het waterslakje de platte schijfhoorn, komt verspreid voor in de Utrechtse en Zuid-Hollandse laagveengebieden en in delen van Friesland. Binnen de zuidelijke provincie zijn de vindplaatsen uiterst schaars. Van de 5 keversoorten zijn twee soorten waterroofkevers; de andere 3 soorten betreffen keversoorten die specifiek gebonden zijn aan oude bossen of vrijstaande oude bomen met veel dood hout. De binding met dood hout, dat in de Nederlandse intensief onderhouden bossen meestal snel geruimd wordt, maakt deze soorten kwetsbaar en is de reden van de zware bescherming.
Nationale bescherming §3.1
Onder de nationale bescherming zonder vrijstelling vallen 20 soorten dagvlinders en 7 libelsoorten, één keversoort (het vliegend hert) en de enige inlandse rivierkreeft, de Europese rivierkreeft.
De Europese rivierkreeft is landelijk vrijwel uitgestorven. Het vliegend hert is specifiek gebonden aan oude eikenbossen met dood hout in verschillende rottingsstadia.

Bronnenonderzoek en waarnemingen
Bronnenonderzoek
Binnen de 0-1 km-straal vermelden de NDFF-gegevens geen soorten uit deze categorie. Binnen de 1-5 km-straal worden als dagvlinders grote vos, kleine ijsvogelvlinder en iepenpage en als enige nachtvlinder, de teunisbloempijlstaart vermeld. Uit de groep van libellen worden de sierlijke witsnuitlibel, gevlekte witsnuitlibel, bosbeekjuffer, speerjuffer en beekrombout binnen de 1-km-straal vermeld. Als enige keversoort wordt de vermiljoenkever vermeld.

Waarnemingen
Tijdens het veldbezoek werden geen soorten uit deze beschermingscategorie waargenomen.

Effectenbeoordeling
De meeste beschermde soorten uit deze categorie zijn dusdanig zeldzaam en/ of stellen een dusdanige specifieke biotoopeisen dat de verwachting kans om deze soorten anders dan incidenteel binnen verstedelijkt en agrarisch gebied aan te treffen bijzonder klein is. De verschillende soorten libellen die genoemd worden, zoals de verschillende witsnuitlibellen, zijn te specifiek gebonden aan zwak gebufferde waters of hoogwaardig beekmilieu om deze met enige kans te verwachten. De genoemde dagvlinders en de vermiljoenkever kunnen binnen de omgeving in vochtige beek begeleidende bossen van hoogwaardige kwaliteit verwacht worden. Een uitzondering geldt voor de nachtvlinder en Habitatrichtlijnsoort de teunisbloempijlstaart. Deze wordt ook aangetrokken door tamelijk triviale vegetatietypen en zelfs in tuinen waarbinnen zijn voedselplanten, die veelal soorten uit de teunisbloemfamilie betreffen, voorkomen. Vooral in het oosten van Brabant nemen de waarnemingen van deze voorheen zeer zeldzame soort sterk toe.
Gelet op de zeldzaamheid van de soort, de algehele inrichting van het plangebied is het niet erg realistisch om het plangebied van enig bijzonder belang voor deze soort te beschouwen.

Het plangebied dat grotendeels in beslag wordt genomen door bestrating en bebouwing bevat geen elementen dat van bijzonder belang kunnen zijn voor deze beschermingscategorie en ligt ver buiten het habitatgebied van de meeste soorten. Hooguit kunnen een aantal zeer algemene (onbeschermde) dagvlindersoorten die men veel in tuinen aantreft als de verschillende koolwitjes, boomblauwtje en bont zandoogje verwacht worden.

4.3.6 Bescherming houtopstanden

Bescherming en regelgeving
Het plangebied ligt buiten de bebouwde kom waardoor de Wnb-houtopstanden §4 art 4 geldt. De Groene kaart van de gemeente Meijerijstad geeft voor het plangebied geen bomen of houtopstanden aan waarvoor een kapvergunning vereist is.

Effectenbeoordeling en conclusie
Binnen het plangebied ontbreken houtopstanden die voldoen aan de criteria die Wet natuurbescherming stelt om als beschermde houtopstand aangemerkt te worden.
Het plangebied bevat geen bomen de kapvergunningplichting zijn op basis van een vermelding op de Groene kaart van de gemeente Meijerijstad

Gemeentebeleid is op dit punt nogal ondoorzichtig (er kunnen uitzonderingsregels zijn), daarom dient de aanbeveling om alvorens tot kap over te gaan eerst bij de gemeente een nacheck te doen of voor de te kappen boom of houtopstand een kapvergunning (omgevingsvergunning voor het vellen van een houtopstand) nodig is.

5 CONCLUSIE

5.1. Toetsing Wet natuurbescherming en provinciale regelgeving

Gebiedsbescherming	
Natura 2000-gebied Wnb §2	
Effecten-beoordeling	Negatieve effecten op Natura 2000 gebied die tot kwaliteitsverlies en overschrijding van de gestelde drempelwaarden betekenen worden op basis wat betreft omvang, aard, ligging en de door de Rijksoverheid gestelde normen wat betreft depositiewaarden van stikstofverbindingen niet verwacht. Een afname van de factor stikstofuitstoot ten opzichte van de voormalige bedrijfsvoering ligt eerder voor de hand.
wetgeving	Wnb hoofdstuk 2 §2.1 t/m §2.5.
mogelijke overtredingen	Overtreding van de verbodsbepalingen van de Natura 2000 -wetgeving, zoals die vastgelegd zijn hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming, zijn niet aan de orde. Mogelijk eist het bevoegd gezag een Aeriusberekening om aan te tonen dat vervolgonderzoek niet noodzakelijk is.
Natuur Netwerk Nederland I.o.v. NB §3.2.3	
Effecten-beoordeling	Het plangebied ligt op afdoende afstand om effecten die de wezenlijke waarden en kenmerken van NNB-gebied aantasten of van negatieve invloed op de waterhuishouding binnen NNB-gebied kunnen zijn, geheel uit te sluiten. Een toetsing aan het NNN/EHS-beleid wordt niet noodzakelijk geacht.
wetgeving	Interim omgevingsverordening NB §3.2.3 artikel 3.15, 3.26 en 3.27
mogelijke overtredingen	Overtreding van de regelgeving ter bescherming van gebieden die onder het Natuur Netwerk Nederland (NNN) vallen, zoals vastgelegd in artikel 3.15 van de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant, zijn niet aan de orde. Noch overschrijding van de regelgeving met betrekking tot de speciale zones ter bescherming de waterhuishouding binnen NNB-gebied (artikel 3.26 en 3.27).
Groenblauwe mantel Iov NB §3.2.4	
Effecten-beoordeling	Door de ligging van het plangebied buiten de landschappelijke provinciale beschermingszone van Groenblauwe mantel kunnen overtredingen van §3.2.4 art.3.3.2 van de Interim omgevingsverordening NB uitgesloten kunnen worden.
wetgeving	Interim omgevingsverordening NB §3.2.4 artikel 3.32
mogelijke overtredingen	Overschrijding van de regelgeving met betrekking tot de Groenblauwe mantel (§3.2.4 art.3.32) zijn aan de orde.
Soortenbescherming	
Soortgroep van vaatplanten Wnb §3.2 en §3.3	
Effecten-beoordeling	Het plangebied toont een inrichting die geheel ongeschikt is om beschermde plantensoorten te verwachten. Negatieve effecten op beschermde

	plantensoorten en groeiplekken ten gevolge van de voorgenomen ontwikkelingen kunnen geheel uitgesloten worden.
wetgeving	Wnb §3.2 art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen. Wnb §3.3 art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
mogelijke overtredingen	Negatieve effecten op beschermde plantensoorten en groeiplekken ten gevolge van de voorgenomen ontwikkelingen kunnen uitgesloten worden.
Soortgroep van soorten die beschermd zijn middels de Vogelrichtlijn Wnb §3.1 (RVO-categorie 1,2,3,4 en (optioneel) 5; soorten met jaarrond beschermde verblijfplekken)	
effecten-beoordeling	Binnen het plangebied en de invloedsfeer daarvan worden op basis van het veldbezoek geen negatieve effecten verwacht op jaarrond beschermde nesten, verblijfplaatsen en leefgebied van vogels die wettelijk als strikt beschermd worden aangemerkt.
wetgeving	Wnb §3.1 art 3.1 lid 2 en 4 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen (lid2). Het is verboden vogels opzettelijk te verstoren (lid4).
mogelijke overtredingen	Overtreding van Wnb art 3.1 lid 2 en lid 4 met betrekking tot de jaarrond beschermde nesten, verblijfplekken en het functioneel leefgebied van vogels uit de beschermingscategorieën 1t/m 4 worden niet verwacht.
Soortgroep van soorten die beschermd zijn middels de Vogelrichtlijn Wnb §3.1 (overige soorten; verblijfplekken niet jaarrond beschermd)	
effecten-beoordeling	Negatieve effecten op broedvogels waarvan de nestelplekken niet jaarrond beschermd zijn nooit geheel uit te sluiten. Indien onverwachts toch een broedgeval bij aanvang van de werkzaamheden of tijdens de uitvoering daarvan wordt vastgesteld, dient het broedseizoen in acht wordt genomen (zie hoofdstuk 6).
wetgeving	Wnb §3.1 art 3.1 lid 2 en 5 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
mogelijke overtredingen	Als het broedseizoen voldoende in acht genomen wordt kan een overtreding van Wnb artikel 3.1 lid 2 uitgesloten worden.
Soortgroep van beschermde zoogdiersoorten(vleermuizen) Wnb §3.2	
effecten-beoordeling	Verblijfplekken van vleermuizen binnen het plangebied en invloedsfeer van de voorgenomen ontwikkeling worden niet verwacht en daarmee geen negatieve effecten op jaarrond beschermde verblijfsplaatsen van vleermuizen. Op basis van inrichting wordt het plangebied momenteel van een gemiddelde betekenis geacht binnen het leefgebied van vleermuizen

wetgeving	Wnb §3.2 art 3.5 lid 2 en 4 Het is verboden voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te verstoren, beschadigen of te vernielen. Het is verboden vleermuizen opzettelijk te verstoren (lid4).
mogelijke overtredingen	Er worden ten gevolge van de herontwikkeling geen overtreding verwacht van Wnb §3.2 art 3.5 lid 2 en 4 met betrekking tot vleermuizen.
Soortgroep van beschermde zoogdieren (grondgebonden) Wnb §3.2	
effecten-beoordeling	Op basis van inrichting en ligging ten opzichte van de bekende habitatgebieden kunnen negatieve effecten die tot verstoring, beschadiging of vernietiging van verblijfplekken van strikt beschermde grondgebonden zoogdiersoorten tot gevolg hebben, uitgesloten worden; noch kan er sprake zijn van aantasting van beschermd functioneel leefgebied voor de instandhouding van verblijfplekken.
wetgeving	Wnb §3.2 art 3.5 lid 2 en 4 Het is verboden voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te verstoren, beschadigen of te vernielen. Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren (lid4).
mogelijke overtredingen	Overtredingen van Wnb §3.2 art 3.5 lid 2 en 4 met betrekking verblijfplekken en leefgebied van strikt beschermde grondgebonden zoogdieren zijn niet aan de orde.
Soortgroep van beschermde grondgebonden zoogdiersoorten Wnb §3.3	
effecten-beoordeling	Negatieve effecten op verblijfplekken van grondgebonden zoogdiersoorten waarvoor het middelzware beschermingsregiem ('andere soorten') zonder vrijstelling geldt worden binnen de invloedsfeer van de ingrepen niet verwacht. Om een overtreding te voorkomen dient bij het aantreffen van soorten waarvoor een vrijstelling geldt de zorgplicht in acht worden genomen (zie bijlage 5 en hoofdstuk 6).
wetgeving	Wnb §3.3 art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen. Wnb § 1.3 art 1.11 Zorgplicht
mogelijke overtredingen	Op basis van het veldbezoek en inrichting van het plangebied kan een overtreding Wnb §3.3 art 3.10 lid 1b uitgesloten worden Indien de zorgplicht in acht wordt genomen voor soorten waarvoor een vrijstelling geldt, wordt geen overtreding verwacht van Wnb § 1.3 art 1.1.
Soortgroepen van reptielen, amfibieën en vissen Wnb §3.2 en §3.3	
effecten-beoordeling	Het plangebied toont een inrichting waardoor negatieve effecten op de voortplantingsplekken en -biotoop van beschermde reptielen, amfibieën en vissen waarvoor geen vrijstelling geldt geheel uitgesloten kunnen worden. Wel dient bij het aantreffen van een aantal beschermde amfibieën waarvoor een vrijstelling geldt de zorgplicht in acht worden genomen indien deze aangetroffen worden.

wetgeving	Wnb §3.2 art 3.5 lid 2 en 4 Het is verboden voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te verstoren, beschadigen of te vernielen. Wnb §3.3 art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen. Wnb § 1.3 art 1.11 Zorgplicht
mogelijke overtredingen	Om een overtreding van Wnb § 1.3 art 1.11 te voorkomen dient uitsluitend de zorgplicht in acht genomen te worden bij het aantreffen van algemene amfibiesoorten waarvoor een vrijstelling geldt.
Soortgroepen van ongewervelden (dagvlinders, libellen, kevers, slakken en kreeften) Wnb § §3.2 en §3.3	
effecten-beoordeling	Het plangebied vertoont een inrichting die geheel ongeschikt is om beschermde soorten uit deze categorieën te verwachten.
wetgeving	Wnb §3.2 art 3.5 lid 2 en 4 Het is verboden voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te verstoren, beschadigen of te vernielen. Wnb §3.3 art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
mogelijke overtredingen	Overtredingen met betrekking tot beschermde ongewervelde dier soorten kunnen geheel uitgesloten worden.
Bomenkap Wnb §4	
effecten-beoordeling	In het kader van de ontwikkeling worden geen bomen of houtopstanden geamoveerd die beschermd zijn middels Wnb §4 art 4. Het plangebied bevat geen bomen die als kapvergunningplichtig vermeld staan op de Groene kaart van de gemeente Meijerijstad.
wet- en regelgeving	Wnb §4 art 4 APV Bomenkap
mogelijke overtredingen	Een overtreding van de regelgeving op dit punt is niet aan de orde.

5.3 Vervolgstappen en samenvatting

Vervolgstappen
Als de voorzorgsmaatregelen met betrekking van tot het broedseizoen en zorgplicht (zie hoofdstuk 6) in acht worden genomen is geen vervolgonderzoek nodig.

Ontheffingsaanvraag
Als de voorzorgsmaatregelen met betrekking tot het broedseizoen (zie hoofdstuk 6) in acht worden genomen is geen ontheffingsaanvraag nodig.

Samenvatting

-Als de voorzorgsmaatregelen die het volgende hoofdstuk (6) vermelden in acht worden genomen, wordt geen overtreding van de Wet natuurbescherming verwacht.
-Overtredingen van de regelgeving van de Interim omgevingsverordening NB en Wet natuurbescherming met betrekking tot de gebiedsbescherming zijn niet aan de orde.

6 VOORZORGSMAATREGELEN, MITIGATIE EN AANBEVELINGEN.

6.1 Algemene voorzorgsmaatregelen

- Bij uitvoering van ingrepen dient het broedseizoen in acht genomen te worden indien niet voldoende gegarandeerd kan worden dat nesten van broedende vogels niet beschadigd of vernietigd kunnen worden. Als aanbeveling geldt, om bij wijze van voorzorgsmaatregel elke schade aan broedgevallen uit te sluiten, ingrepen geheel buiten het broedseizoen plaats te laten vinden. Als broedseizoen wordt de periode half maart-half juli aangemerkt. Ook als na die periode nog broedende vogels of nestjongen worden waargenomen dan geldt dat het broedseizoen nog niet is afgelopen is. Als men binnen het broedseizoen wil werken geldt de aanbeveling om de locatie voorafgaande het broedseizoen ongeschikt te maken voor broedende vogels en vervolgens voorafgaande de werkzaamheden het plangebied te controleren op broedende vogels. Hierbij bestaat het risico dat de werkzaamheden uitgesteld dienen te worden als een broedgeval geconstateerd wordt.
- Voor aanwezigheid onbeschermde en vrijgestelde zoogdieren en amfibieën dient de zorgplicht in acht genomen te worden. D.w.z. dat men verstoring, verwonding en doden van deze diersoorten zoveel mogelijk tracht te voorkomen. De zorgplicht houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, en ook voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd.

6.2 Bijzondere voorzorg- en mitigatiemaatregelen

- Bij herinrichting dient de lichtbelasting zoveel mogelijk beperkt te worden met het oog op foeragerende vleermuizen. Zie hiervoor de aanbevelingen in het volgende hoofdstuk op het punt van lichthinder.
- Het realiseren van een nieuwe groene inrichting die aansluit op de landschappelijke en ecologische omgeving. Dit kan o.a. door te kiezen voor inlandse houtsoorten voor de aanleg van hagen en planten van bomen. De nieuwe inrichtingsplannen, zover bekend, voldoen aan deze voorwaarden.

6.3 Aanbeveling en advies

- Als aanbeveling geldt het inbouwen van verblijfsmogelijkheden voor vleermuizen en huismussen in de nieuwbouw. Hiervoor zijn inbouwkasten in alle maten en van verschillend soorten materialen in de handel.
- Enkele veel gebruikte methoden om de effecten van lichthinder te beperken zijn:
  -niet uitstralende armaturen
  -lagere armaturen (dan zijn er wel meer nodig)
  -verlichting met een lagere lichtintensiteit
  -tijdelijke verlichting (slechts een deel van de nacht aan), en alleen op plekken waar het echt nodig is
  -Het gebruik van sensoren die in werking treden als verlichting nodig is
  -de verlichting afschermen met struiken zodat het licht niet verstrooid wordt naar plekken waar het niet nodig is.
- Natuurinclusief bouwen

Natuurinclusief bouwen is een verzamelterm voor tal van maatregelen en manieren om natuur te integreren bij de bouw van woningen, kantoren en andere gebouwen. Denk bijvoorbeeld aan het plaatsen van neststenen of vogelvides voor huismussen en vleermuiskasten in de gevel van de nieuwe woning. Natuurinclusief bouwen bevorderd de biodiversiteit en ons leefklimaat!
Voor meer informatie: *www.bouwnatuurinclusief.nl*

7. BRONNEN

Literatuur

- De amfibieën en reptielen van Nederland. Creemers. R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie) 2009
- De Vegetatie van Nederland deel 1 t/m 5. Schaminée e.a. 1995
- Nederlandse Ecologische Flora deel 1t/m5. Drs. E.J. Weeda, R. Westra, Ch. Westra, T. Westra 1985-1994
- Veldgids Europese Zoogdieren. P. Twisk, A. van Diepenbeek, J.P. Bekker 2010.
- Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Broekhuizen, S., K. Spoelstra. J.N.M.Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys 2016
- Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortenbescherming. 11 oktober 2017. Zoogdiervereniging en provincie Noord- Brabant.
- Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest Afrika. Dietz, C., O. von Helversen& D. Nill, 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest Afrika. Tirion Natuur.
- Veldgids Vleermuizen van Europa, Christian Dietz & Andreas Kiefer 2017.
- Kennisdocument Gewone dwergvleermuis**.** Pipistrellus pipistrellus. Versie 1.0, juli 2017. BIJ12
- Kennisdocument Huismus. Passer domesticus. Versie 1.0 juli 2017. BIJ12
- Wet natuurbescherming, 16 december 2015, gepubliceerd Staatscourant 19 januari 2016.
- Interim omgevingsverordening Noord-Brabant
- Handreiking woningbouw en AERIUS. Uitgave Rijksoverheid
- Atmosferische stikstofdepositie en Natura 2000 instandhoudingsdoelstellingen in Vlaanderen; 2015 uitgave Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek
- Gedragscode soortbescherming gemeenten voor Ruimtelijke ontwikkeling of inrichting en Bestendig beheer of onderhoud 2020-2023. Uitgave BIJ1

Gegevensverstrekking

NDFF - quickscanhulp.nl, d.d.28-2-2022

Internetsites

-www. minlnv.nederlandsesoorten.nl/
-www.Verspreidingsatlas.nl
-www.quickscanhulp.nl
-www.ruimtelijkeplannen.nl
-www.kaartbank.brabant.nl
-www.meijerijstad.nl

BIJLAGE 1 - TOELICHTING SOORTENBESCHERMING

De **Conventie van Bern** is een internationaal verdrag over het behoud van in het wild voorkomende dier- en plantensoorten en de daarbij behorende grensoverschrijdende natuurlijke leefmilieus in Europa. Bijzondere aandacht wordt besteed aan kwetsbare soorten en aan soorten die met uitsterven worden bedreigd. Het verdrag werd in 1979 ondertekend door de Europese Unie, Monaco, Burkina Faso, Marokko, Tunesië en Senegal en ligt aan de basis van de huidige Europese en nationale natuurwetgeving.

De **Conventie van Bonn** is een internationaal verdrag met het doel migrerende diersoorten te beschermen. Het verdrag werd in 1979 in Bonn getekend onder auspiciën van de VN.

De **Habitatrichtlijn (HR)** is in 1992 door de Europese Unie vastgesteld en gericht op het waarborgen van de biologische diversiteit in de Europese Unie door natuurlijke habitatten en wilde dier- en plantensoorten die van Europees belang zijn in een gunstige staat van instandhouding te behouden of te herstellen.

De **Vogelrichtlijn** is in 1979 door de Europese Unie vastgesteld en gericht op de instandhouding van alle natuurlijk in Europa in het wild levende vogelsoorten.

Bijlage	Categorie	Habitatrichtlijn/ Vogelrichtlijn	Wnb
Bern1	Strikt beschermde plantensoorten	HR-bijlage 4	§ 3.2 art 3.5
	Strikt beschermde plantensoorten	HR-bijlage 2	§ 3.2 art 3.5
Bern 2	Strikt beschermde diersoorten	HR-bijlage 4	§ 3.2 art 3.5
	Strikt beschermde vogelsoorten	Vogelrichtlijn	§ 3.1 art 3.1
Bern 3	Beschermde diersoorten	HR-bijlage 2 en 5	§ 3.3 art 3.10
	Beschermde vogelsoorten	Vogelrichtlijn	§ 3.1 art 3.1
Bonn 1	Strikt beschermde (migrerende) diersoorten	HR-bijlage 4	§ 3.2 art 3.5
	Strikt beschermde (migrerende) vogelsoorten	Vogelrichtlijn	§ 3.1 art 3.1
Bonn2	Beschermde (migrerende) diersoorten	HR-bijlage 4	§ 3.3 art 3.10
	Beschermde (migrerende) vogelsoorten	Vogelrichtlijn	§ 3.1 art 3.1

TABEL 2 - SOORTEN VAN DE VOGELRICHTLIJN

Algemeen

Alle Europese inheemse vogels zijn beschermd met de Vogelrichtlijn, waarbij een onderscheidt gemaakt kan worden van soorten waarvoor een striktere bescherming geldt (vermeldt in bijlag 2 van de Conventie van Bern en bijlage 1 van het Verdrag van Bonn) en soorten waarvoor die bescherming minder strikt is (bijlage 3 Bern en bijlage 2 Bonn). Echter voor alle soorten is de bescherming van Wnb § 3.1 art 3.1 van toepassing. Van een aantal soorten zijn ook de verblijfplekken en nesten buiten het broedseizoen beschermd, de zgn. jaarrond beschermde verblijfplekken.

Vogels met jaarrond vaste verblijfplekken

Door de RVO is een lijst van vogelsoorten opgesteld waarbij een onderscheidt is gemaakt tussen de volgende categorieën van beschermde vaste verblijfplekken die deze soorten onderhouden

1	Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats
2	Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4	Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.
5	Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Verblijfplekken van soorten uit categorie 1,2,3 en 4 zijn in alle gevallen jaarrond beschermd en is ontheffing altijd noodzakelijk. Verblijfplekken van soorten uit categorie 5 zijn alleen jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of “als ecologische omstandigheden” dat rechtvaardigen. Voor deze soorten, die slechts deels vaste nestelplekken onderhouden geldt niet zozeer de bescherming van de nestplek zelf, maar meer die van het type nestgelegenheid.

Lijst van vogels die vaste verblijfplekken onderhouden

Soort	categorie	soort	categorie	soort	categorie
steenuil	1	boomklever	5	pimpelmees	5
gierzwaluw	2	boomkruiper	5	raaf	5
huismus	2	bosuil	5	ruigpootuil	5
roek	2	brilduiker	5	spreeuw	5
grote gele kwikstraat	3	draaihals	5	tapuit	5
kerkuil	3	groene specht	5	torenvalk	5
oehoe	3	ekster	5	zeearend	5
ooievaar	3	gekraagde roodstaart	5	zwarte kraai	5
slechtvalk	3	glanskop	5	zwarte mees	5
boomvalk	4	grauwe vliegenvanger	5	zwarte roodstaart	5
buizerd	4	grote bonte specht	5		
havik	4	hop	5		
ransuil	4	huiszwaluw	5		
sperwer	4	ijsvogel	5		
wespendief	4	kleine bonte specht	5		
zwarte wouw	4	kleine vliegenvanger	5		
blauwe reiger	5	koolmees	5		
boerenzwaluw	5	kortsnavelboomkruiper	5		
Bonte vliegenvanger	5	oeverzwaluw	5		

BIJLAGE 3 - SOORTEN VAN DE HABITATRICHTLIJN

Bern I	Bern II	Bonn I	HR IV	categorie	soort	soort
Bern I				Sporenplanten	Geel schorpioenmos	Hamatocaulis vernicosus
Bern I				Sporenplanten	Tonghaarmuts	Orthotrichum rogeri
Bern I				Sporenplanten	Kleine vlotvaren	Salvinia natans
Bern I				Zaadplanten	Liggende raket	Sisymbrium supinum
Bern I			HR IV	Zaadplanten	Drijvende waterweegbree	Luronium natans
Bern I			HR IV	Zaadplanten	Groenknolorchis	Liparis loeselii
Bern I			HR IV	Zaadplanten	Kruipend moerasscherm	Apium repens
Bern I			HR IV	Zaadplanten	Zomerschroeforchis	Spiranthes aestivalis
	Bern II			dagvlinders	Moerasparelmoervlinder	Euphydryas aurinia ssp. aurinia
	Bern II			Haften	Oeveraas	Palingenia longicauda
	Bern II			Libellen	Mercuurwaterjuffer	Coenagrion mercuriale ssp. mercuriale
	Bern II			Zeezoogdieren	Walrus	Odobenus rosmarus ssp. rosmarus
	Bern II	Bonn I	HR IV	Reptielen	Dikkopschildpad	Caretta caretta
	Bern II	Bonn I	HR IV	Reptielen	Kemp's zeeschildpad	Lepidochelys kempii
	Bern II	Bonn I	HR IV	Reptielen	Lederschildpad	Dermochelys coriacea
	Bern II	Bonn I	HR IV	Reptielen	Soepschildpad	Chelonia mydas
	Bern II	Bonn I	HR IV	zeezoogdieren	Bultrug	Megaptera novaeangliae
	Bern II	Bonn I	HR IV	Zeezoogdieren	gewone vinvis	Balaenoptera physalus
		Bonn I	HR IV	Zeezoogdieren	noordse vinvis	Balaenoptera borealis
		Bonn I	HR IV	Zeezoogdieren	Potvis	Physeter catodon
			HR IV	Amfibieën	Poelkikker	Pelophylax lessonae
			HR IV	Vissen	Houting	Coregonus oxyrinchus
			HR IV	Weekdieren	Bataafse stroommossel	Unio crassus
			HR IV	Weekdieren	platte schijfhoren	Anisus vorticulus
			HR IV	Zoogdieren	Bever	Castor fiber ssp. albicus
			HR IV	Zoogdieren	Hazelmuis	Muscardinus avellanarius
			HR IV	Zoogdieren	Lynx	Lynx ssp. lynx
			HR IV	Zoogdieren	Noordse woelmuis	Microtus oeconomus ssp. arenicola
			HR IV	Zoogdieren	Wilde kat	Felis silvestris ssp. silvestris
			HR IV	Zoogdieren	Wolf	Canus lupus
			HR IV	Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis	Pipistrellus
			HR IV	Zeezoogdieren	Butskop	Hyperoodon ampullatus
			HR IV	Zeezoogdieren	Dwergvinvis	Balaenoptera acutorostrata
			HR IV	Zeezoogdieren	Griend	Globicephala melas
			HR IV	Zeezoogdieren	Spitsdolfijn van gray	Mesoplodon grayi
			HR IV	Zeezoogdieren	Witte dolfijn	Delphinapterus leucas
	Bern II		HR IV	Amfibieën	Boomkikker	Hyla arborea ssp. arborea
	Bern II		HR IV	Amfibieën	Geelbuikvuurpad	Bombina variegata ssp. variegata
	Bern II		HR IV	Amfibieën	Heikikker	Rana arvalis ssp. arvalis
	Bern II		HR IV	Amfibieën	Kamsalamander	Triturus cristatus

Bern I	Bern II	Bonn I	HR IV	categorie	soort	soort
	Bern II		HR IV	Amfibieën	Rugstreeppad	Bufo calamita
	Bern II		HR IV	Amfibieën	Vroedmeesterpad	Alytes obstetricans ssp. obstetricans
	Bern II		HR IV	Dagvlinders	Apollovlinder	Parnassius apollo
	Bern II		HR IV	Dagvlinders	Boszandoog	Lopinga achine
	Bern II		HR IV	Dagvlinders	Donker pimpernelblauwtje	Maculinea nausithous
	Bern II		HR IV	Dagvlinders	Grote vuurvlinder	Lycaena dispar ssp. batava
	Bern II		HR IV	Dagvlinders	Pimpernelblauwtje	Maculinea teleius
	Bern II		HR IV	Dagvlinders	Tijmblauwtje	Maculinea arion
	Bern II		HR IV	Dagvlinders	Zilverstreephooibeestje	Coenonympha hero
	Bern II		HR IV	Kevers	Brede Geelrandwaterroofkever	Dytiscus latissimus
	Bern II		HR IV	Kevers	Gestreepte waterroofkever	Graphoderus bilineatus
	Bern II		HR IV	Kevers	Juchtleerkever	Osmoderma eremita
	Bern II		HR IV	Kevers	Vermiljoenkever	Cucujus cinnaberinus
	Bern II		HR IV	Libellen	Bronslibel	Oxygastra curtisii
	Bern II		HR IV	Libellen	Gaffellibel	Ophiogomphus cecilia
	Bern II		HR IV	Libellen	Gevlekte witsnuitlibel	Leucorrhinia pectoralis
	Bern II		HR IV	Libellen	Groene glazenmaker	Aeshna viridis
	Bern II		HR IV	Libellen	Noordse winterjuffer	Sympecma annulata ssp. braueri
	Bern II		HR IV	Libellen	Oostelijke witsnuitlibel	Leucorrhinia albifrons
	Bern II		HR IV	Libellen	Rivierrombout	Gomphus flavipes ssp. flavipes
	Bern II		HR IV	Libellen	sierlijke witsnuitlibel	Leucorrhinia caudalis
	Bern II		HR IV	Nachtvlinders	Teunisbloempijlstaart	Proserpinus proserpina
	Bern II		HR IV	Reptielen	Gladde slang	Coronella austriaca ssp. austriaca
	Bern II		HR IV	Reptielen	Muurhagedis	Podarcis muralis ssp. brongniardii
	Bern II		HR IV	Reptielen	Zandhagedis	Lacerta agilis ssp. agilis
	Bern II		HR IV	Vissen	Steur	Acipenser sturio
	Bern II		HR IV	Zoogdieren	Hamster	Cricetus cricetus ssp. canescens
	Bern II		HR IV	Zoogdieren	Otter	Lutra lutra ssp. lutra
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Baardvleermuis	Myotis mystacinus ssp. mystacinus
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Bechsteins vleermuis	Myotis bechsteini
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Bosvleermuis	Nyctalus leisleri ssp. leisleri
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Brandts vleermuis	Myotis brandti ssp. brandti
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Franjestaart	Myotis nattereri
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Gewone grootoorvleermuis	Plecotus auritus ssp. auritus
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Grijze grootoorvleermuis	Plecotus austriacus ssp. austriacus
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Ingekorven vleermuis	Myotis emarginatus ssp. emarginatus
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Kleine dwergvleermuis	Pipistrellus pygmaeus
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Kleine hoefijzerneus	Rhinolophus hipposideros ssp. hipposideros
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Laatvlieger	Eptesicus serotinus ssp. serotinus
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Meervleermuis	Myotis dasycneme

Bern I	Bern II	Bon I	HR IV	categorie	soort	soort
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Kleine hoefijzerneus	Rhinolophus hipposideros ssp. hipposideros
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Laatvlieger	Eptesicus serotinus ssp. serotinus
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Meervleermuis	Myotis dasycneme
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Mopsvleermuis	Barbastella barbastellus
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Noordse vleermuis	Eptesicus nilssoni ssp. nilssoni
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Rosse vleermuis	Nyctalus noctula ssp. noctula
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Ruige dwergvleermuis	Pipistrellus nathusii
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Tweekleurige vleermuis	Vespertilio murinus ssp. murinus
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Vale vleermuis	Myotis myotis ssp. myotis
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Watervleermuis	Myotis daubentoni ssp. daubentoni
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Bruinvis	Phocoena phocoena ssp. phocoena
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Dwergpotvis	Kogia breviceps
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Gestreepte dolfijn	Stenella coeruleoalba
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Gewone dolfijn	Delphinus delphis
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Gewone spitsdolfijn	Mesoplodon bidens
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Grijze dolfijn	Grampus griseus
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Kleine zwaardwalvis	Pseudorca crassidens
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Narwal	Monodon monoceros
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Orca	Orcinus orca
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Tuimelaar	Tursiops truncatus ssp. truncatus
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Witflankdolfijn	Lagenorhynchus acutus
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Witsnuitdolfijn	Lagenorhynchus albirostris

BIJLAGE 4 - NATIONAAL BESCHERMDE SOORTEN ('ANDERE SOORTEN')

Onder dit beschermingsregime vallen de nationaal beschermde soorten als bedoeld in bijlage A en B van Wnb artikel 3.10 (respectievelijk) lid 1a en 1c. Internationaal staan deze vermeldt in bijlage 3 van de Conventie van Bern en bijlage 2 en 5 van de Habitatrichtlijn.

soortgroep	soort	soort	bescherming
Amfibieën	Alpenwatersalamander	Mesotriton alpestris	Andere soorten (bijlage A)
Amfibieën	Vinpootsalamander	Lissotriton helveticus	Andere soorten (bijlage A)
Amfibieën	Vuursalamander	Salamandra	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Aardbeivlinder	Pyrgus malvae	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Bosparelmoervlinder	Melitaea athalia	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Bruin dikkopje	Erynnis tages	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Bruine eikenpage	Satyrium ilicis	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Duinparelmoervlinder	Argynnis niobe	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Gentiaanblauwtje	Maculinea alcon	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Grote parelmoervlinder	Argynnis aglaja	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Grote vos	Nymphalis polychloros	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Grote weerschijnvlinder	Apatura iris)	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Iepenpage	Satyrium w-album	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Kleine heivlinder	Hipparchia statilinus	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Kleine ijsvogelvlinder	Limenitis camilla	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Kommavlinder	Hesperia comma	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Sleedoornpage	Thecla betulae	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Spiegeldikkopje	Heteropterus morpheus	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Veenbesblauwtje	Plebejus optilete	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Veenbesparelmoervlinder	Boloria aquilonaris	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Veenhooibeestje	Coenonympha tullia	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Veldparelmoervlinder	Melitaea cinxia	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Zilveren maan	Boloria selene	Andere soorten (bijlage A)
Kevers	Vliegend hert	Lucanus cervus	Andere soorten (bijlage A)
Libellen	Beekrombout	Gomphus vulgatissimus	Andere soorten (bijlage A)
Libellen	Bosbeekjuffer	Calopteryx virgo	Andere soorten (bijlage A)
Libellen	Donkere waterjuffer	Coenagrion armatum	Andere soorten (bijlage A)
Libellen	Gevlekte glanslibel	Somatochlora flavomaculata	Andere soorten (bijlage A)
Libellen	Gewone bronlibel	Cordulegaster boltonii	Andere soorten (bijlage A)
Libellen	Hoogveenglanslibel	Somatochlora arctica	Andere soorten (bijlage A)
Libellen	Kempense heidelibel	Sympetrum depressiusculum	Andere soorten (bijlage A)
Libellen	speerwaterjuffer	Coenagrion hastulatum	Andere soorten (bijlage A)
Kreeftachtigen	Europese rivierkreeft	Astacus astacus	Andere soorten (bijlage A)
Reptielen	Adder	Vipera berus ssp. berus	Andere soorten (bijlage A)
Reptielen	Hazelworm	Anguis fragilis	Andere soorten (bijlage A)
Reptielen	Levendbarende hagedis	Zootoca vivipara	Andere soorten (bijlage A)
Reptielen	Ringslang	Natrix	Andere soorten (bijlage A)
Vissen	Beekdonderpad	Cottus rhenanus	Andere soorten (bijlage A)
Vissen	Beekprik	Lampetra planeri	Andere soorten (bijlage A)
Vissen	Elrits	Phoxinus phoxinus	Andere soorten (bijlage A)
Vissen	Gestippelde alver	Alburnoides bipunctatus	Andere soorten (bijlage A)
Vissen	Grote modderkruiper	Misgurnus fossilis	Andere soorten (bijlage A)
Vissen	Kwabaal	Lota	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren-	Boommarter	Martes martes	Andere soorten (bijlage A
Zoogdieren	Bunzing	Mustela putorius	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Damhert	Dama dama	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Das	Meles meles	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Edelhert	Cervus elaphus	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Eekhoorn	Sciurus vulgaris	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Eikelmuis	Eliomys quercinus	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Grote bosmuis	Apodemus flavicollis	Andere soorten (bijlage A)

Zoogdieren	Hermelijn	Mustela erminea	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Molmuis	Arvicola scherman	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Bunzing	Mustela putorius	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Damhert	Dama	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Das	Meles	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Edelhert	Cervus elaphus	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Eekhoorn	Sciurus vulgaris	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Eikelmuis	Eliomys quercinus	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Grote bosmuis	Apodemus flavicollis	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Hermelijn	Mustela erminea	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Molmuis	Arvicola scherman	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Steenmarter	Martes foina	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Veldspitsmuis	Crocidura leucodon	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Wezel	Mustela nivalis	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Waterspitsmuis	Neomys fodiens	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Gewone zeehond	Phoca vitulina	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Grijze zeehond	Halichoerus grypus	Andere soorten (bijlage A)
Sporenplanten	Blaasvaren	Cystopteris fragilis	Andere soorten (bijlage B)
Sporenplanten	Groensteel	Asplenium viride	Andere soorten (bijlage B)
Sporenplanten	Schubvaren	Ceterach officinarum	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Akkerboterbloem	Ranunculus arvensis	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Akkerdoornzaad	Torilis arvensis	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Akkerogentroost	Odontites vernus subsp. vernus	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Beklierde ogentroost	Euphrasia rostkoviana	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Berggamander	Teucrium montanum	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Bergnachtorchis	Platanthera montana	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Blauw guichelheil	Anagallis arvensis subsp. foemina	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Bokkenorchis	Himantoglossum hircinum	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Bosboterbloem	Ranunculus polyanthemos subsp. nemorosus	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Bosdravik	Bromopsis ramosa subsp. benekenii	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Brave hendrik	Chenopodium bonus-henricus	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Brede wolfsmelk	Euphorbia platyphyllos	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Breed wollegras	Eriophorum latifolium	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Bruinrode wespenorchis	Epipactis atrorubens	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Dennenorchis	Goodyera repens	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Dreps	Bromus secalinus	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Echte gamander	Teucrium chamaedrys subsp. germanicum	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Franjegentiaan	Gentianella ciliata	Andere soorten (bijlage B)
	Geelgroene wespenorchis	Epipactis muelleri	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Geplooide vrouwenmantel	Alchemilla subcrenata	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Getande veldsla	Valerianella dentata	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Gevlekt zonneroosje	Tuberaria guttata	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Glad biggenkruid	Hypochaeris glabra	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Gladde zegge	Carex laevigata	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Groene nachtorchis	Coeloglossum viride	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Groot spiegelklokje	Legousia speculum-veneris	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Grote bosaardbei	Fragaria moschata	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Grote leeuwenklauw	Aphanes arvensis	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Honingorchis	Herminium monorchis	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Kalkboterbloem	Ranunculus polyanthemos subsp. polyanthemoides	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Kalketrip	Centaurea calcitrapa	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Karthuizeranjer	Dianthus carthusianorum	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Karwijselie	Selinum carvifolia	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Kleine ereprijs	Veronica verna	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Kleine schorseneer	Scorzonera humilis	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Kleine wolfsmelk	Euphorbia exigua	Andere soorten (bijlage B)

Zaadplanten	Kluwenklokje	Campanula glomerata	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Knollathyrus	Lathyrus linifolius	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Knolspirea	Filipendula vulgaris	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Korensla	Arnoseris minima	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Kranskarwij	Carum verticillatum	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Kruiptijm	Thymus praecox	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Lange zonnedauw	Drosera longifolia	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Liggende ereprijs	Veronica prostrata	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Moerasgamander	Teucrium scordium	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Muurbloem	Erysimum cheiri	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Naakte lathyrus	Lathyrus aphaca	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Naaldenkervel	Scandix pecten-veneris	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Pijlscheefkelk	Arabis hirsuta subsp. sagittata	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Roggelelie	Lilium bulbiferum subsp. croceum	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Rood peperboompje	Daphne mezereum	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Rozenkransje	Antennaria dioica	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Ruw parelzaad	Lithospermum arvense	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Scherpkruid	Asperugo procumbens	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Schubzegge	Carex lepidocarpa	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Smalle raai	Galeopsis angustifolia	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Spits havikskruid	Hieracium lactucella	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Steenbraam	Rubus saxatilis	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Stijve wolfsmelk	Euphorbia stricta	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Stofzaad	Monotropa hypopitys	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Tengere distel	Carduus tenuiflorus	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Tengere veldmuur	Minuartia hybrida	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Trosgamander	Teucrium botrys	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Veenbloembies	Scheuchzeria palustris	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Vliegenorchis	Ophrys insectifera	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Vroege ereprijs	Veronica praecox	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Wilde averuit	Artemisia campestris subsp. campestris	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Wilde ridderspoor	Consolida regalis	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Wilde weit	Melampyrum arvense	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Wolfskers	Atropa bella-donna	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Zandwolfsmelk	Euphorbia seguieriana	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Zinkviooltje	Viola lutea subsp. calaminaria	Andere soorten (bijlage B)

BIJLAGE 5 - SOORTEN MET EEN VRIJSTELLING

Uitgezonderd:

	Geen vrijstelling
1	Vrijstelling voor ingrepen aan bebouwing en erven.
2	Tijdelijke vrijstelling van juli t/m september
3	Tijdelijke vrijstelling van 15 augustus tot 15 oktober
4	Tijdelijke vrijstelling periode maart en april en periode juli t/m september
5	Tijdelijke vrijstelling van 15 augustus t/m februari

	Drente	Flevoland	Friesland	Gelderland	Groningen	Limburg	Noord- Brabant	Noord-Holland	Overijssel	Utrecht	Zeeland	Zuid-Holland	ANWvB RN art 3.31
zoogdieren													
Aardmuis													
Bosmuis													
Bunzing													
Dwergmuis													
Dwergspitsmuis													
Eekhoorn						4							
Egel													
Gewone bosspitsmuis													
Haas													
Hermelijn													
Huisspitsmuis		1											
Konijn													
Ondergrondse woelmuis													
Ree													
Rosse woelmuis													
Steenmarter						5							
Tweekleurige bosspitsmuis													
Veldmuis		1											
Vos													
Wezel													
Woelrat													
Amfibieën en reptielen													
Bruine kikker													
Gewone pad													
Hazelworm						2							
Kleine watersalamander													
Levendbarende hagedis						3							
Meerkikker													
Bastaardkikker													